

Firblad

2021-2

ØSTLANDSAVDELINGEN 50 ÅR

DENNE GANG

60 SIDER!

Utgitt av Norsk Botanisk Forening
Østlandsavdelingen
www.nbf-ostland.no

Firbladet 2021-2

ISSN 0804-2403

Utgitt av:

Norsk Botanisk Forening,

Østlandsavdelingen

Org.nr. 819 872 392

www.nbf-ostland.no

Facebook:

**Norsk Botanisk Forening –
Østlandsavdelingen**

Redaktør:

Jan Wesenberg

jan.wesenberg@nhm.uio.no

I redaksjonsrådet:

Line Hørlyk

Per Madsen

Anders Often

Simen Hyll Hansen

Svein Olav Drangeid

Geir Arne Evje

Trykk: Merkur Grafisk AS

Stoff til Firbladet sendes til:

firbladet@nbf-ostland.no

Neste nummer av Firbladet skal etter planen komme i begynnelsen av april. Stoff må være levert innen utgangen av februar.

Alle fotografier er tatt av artikkelforfatteren der ikke noe annet er oppgitt.

Forsidebildet:

Dette ble det ene av to vinnerbilder i vår fotokonkurranse om gode firbladbilder i jubileumsåret.

Bildet er tatt av Bjarke Anderson.

Omtale av konkurransen: se forrige nummer

INNHOOLD

3

Line Hørlyk: Leder, Kjærligheten til floraen

4

Kryptoklubben

5

Honorata Gajda: Kjære jublanter i ØLA!

6

Jan Wesenberg: Fysisk landsmøte i NBF

8

Roger Halvorsen: Prins Paris og firbladet

10

Henrik A. Torp: ØLAs styresammensetning

1971–2021

15

Jan Wesenberg: Felt-PCer til florakartlegging

16

Svein Olav Drangeid:

Aktiviteter vinter/vår 2021–2022

22

Line Hørlyk: Villblomstenes dag

28

Siden sist

40

Sommerens blomstergleder 2021

42

Årets ØLA-kartlegger

42

Line Hørlyk: Mer skjoldbærer-diplomati

44

Line Hørlyk: Mikkelerud 2021

48

Jan Wesenberg: Snau myrflatbelg funnet i Fetsund-deltaet etter 129 år

52

Line Hørlyk: Vierroser og verdens vakreste mygg

55

Geir Arne Evje: Bakkeklover

57

Firbladets *Rubus*

58

Vinterbotanikk

59

Firbladets botaniske nøtt

60

2021 Fotopriser | Celleånding

Grasrotandelen: Nå kan du støtte ØLA når du tipper hos Norsk Tipping. Bruk org.nr. 819 872 392 eller Norsk Botanisk Forening, Østlandsavdelingen.

Vipps: Vi har fått Vipps! Nummeret vårt er 517 652.

Amor florae nos congregat –

Kjærligheten til blomstene binder oss sammen

I dette siste jubileumsnummeret av Firbladet vil jeg gjerne minne om hva som står i logoen til Norsk Botanisk Forening – grunnpilaren for det vi står for enten som faglært eller amatør. Et samlingspunkt for alle gleder, men også sorger, vi møter ute i den store floraverdenen. Vi må kjempe mer nå enn tidligere år for å bevare den naturlige floraen rundt oss. Endret arealbruk, parkifisering, invasjon av risikoarter og stadig bredere kantklipp er eksempler på trusler for den stedege floraen. Det er litt «kjedelig» å ta tak i, for oss som aller helst vil ligge i en blomstereng å tygge på et strå og høre humlene summe glade rundt. Eller gå på tur langs gangveier med bugnende nyperosekjerr og smørblomster. Plukke med en bukett hjem fra jobb eller skole å sette på kjøkkenbordet. Være kunnskapsforeningen som kan identifisere en smaltimotei eller en mykhåret kvast sveve og deres voksesteder. Kartlegge og legge funn inn i Artsobservasjoner. Både dugnader og opplysningsarbeid er

Foto: Susanne Lemmingsson

viktig og opptar mer av tiden vår. Vi retter en stor takk til alle som bidrar aktivt i foreningen med disse sakene og støtter opp om vern av områder hvor det enda er mulig å bevare en naturlig flora. 50-års jubileumsåret i ØLA har blitt stående litt på vent, det er ting vi må ta igjen i året som kommer. I til sammen 562 dager har Norge vært nedstengt eller hatt

streng restriksjoner på grunn av pandemien, men alt-i-alt har vi kommet oss ganske greit igjennom denne spesielle perioden. Vi har hatt mange møter på zoom, men nå åpner vi opp for fysiske møter fremover, det første vil bli vårt tradisjonelle julemøte. Det gleder vi oss til. I året som snart har gått har vi fått gjennomført en stor del av utendørsaktivitetene våre og vi har pr. oktober fått 147 nye medlemmer! Det er ny rekord! Velkommen til alle dere som er nye og til sammen har vi blitt en stor og fargerik blomsterkrans i denne flotte foreningen. Vi er blomsterfamilien *Homo botanicus* – vi som verner om villblomstene.

Nå er mørketiden her, men ta med dere både kameraet og en kamerat ut på tur og se hvor flotte hvitrima trær er og frosne frøstander som står igjen til glede for småfuglene. Her er det mange fine fotomotiver!

En fin vintertid og en hyggelig julefeiring ønskes til dere alle fra alle oss i ØLA-styret!

Line Hørlyk
Leder i Østlandsavdelingen

Krypto- klubben

Styret KryptoKlubben fra høsten 2021:

Leder og Ung Botaniker-kontakt i ØLA: Bernhard Kløw Askedalen – økologi og naturforvaltning bachelor andre året.

Styremedlemmer:

Kaia Brendberg – økologi og naturforvaltning bachelor andre året

Sara Kristoffersen – økologi og naturforvaltning bachelor tredjeåret

Magnus Eng – skogfag bachelor andre året

Flora Prinz – biologi andre året

Nora Aaserud Berge – økologi og naturforvaltning andre året

Kryptoklubben og Anders Oftan ser på vestamerikansk hemlokk på Asmyra

Foto: Bernhard Askedalen

Kjære jubilarer i ØLA!

Jeg ønsker å gratulere ØLA med 50 års jubileum! Jeg er evig imponert over alt det flotte som skjer i Østlandsavdelingen. Det settes i gang redningsaksjoner for å ta vare på de sjeldneste plantene våre, slått og slåttekurs for å ta vare på blomsterengene i hovedstadsområdet, tirsdagsturer og utallige turer, dugnader og kurs til glede for alle naturentusiaster. ØLA er en forening hvor alle er velkommen, uansett om man er amatør eller faglært botaniker, gammel eller ung. Her er det plass til alle. Takket være et fantastisk aktivitetsprogram har ØLA hatt en kraftig medlemsvekst de siste årene, med rekordmange nye medlemmer. Ikke engang korona har greid å stikke kjepper i hjulene for ØLA, som til tross for pandemien har satt i gang mange turer og til og

med digitale kurs og foredrag. ØLA er kunnskapsforeningen som sprer blomsterglede!

Alt dette hadde ikke vært mulig uten den fantastiske innsatsen fra alle ildsjelene i ØLA. Jeg er evig imponert over det dere får til og setter i gang, og alt arbeidet bak kulissene som kreves for å drifte en forening i vekst. Takk for at dere er den flotte blomsterfamilien som sprer blomsterglede og tar vare på vårt unike naturmangfold.

Honorata Kaia Gajda
Daglig leder i NBF

Tidligere utgaver

Vi har et lite restlager av tidligere utgitte *Firbladet* og *Blyttia*. Ta kontakt med ØLA-styret hvis du vil ha noen tidligere utgaver. E-post: [styret\(at\)nbf-ostland.no](mailto:styret(at)nbf-ostland.no). Vi minner også om at alle utgitte nummer av *Firbladet* ligger elektronisk tilgjengelig på ØLAs hjemmeside: www.nbf-ostland.no

Fysisk landsmøte i NBF

ØLAs fire landsmøtedeltakere fra Kryptoklubben: Bernhard Åskedalen, Kaia Brendberg, Flora Prinz og Sara Kristoffersson

Norsk Botanisk Forening gjennomførte ekstraordinært landsmøte i Oslo helga 22.–24. oktober. Årsaken til det ekstraordinære landsmøtet var at diskusjonssakene på det ordinære (men korona-digitale) landsmøtet i fjor ble utsatt til det var mulig å samles fysisk. Det var det nå, og det var tydelig at delegater fra hele landet nøt å kunne treffes igjen. Landsmøtet ble holdt på Tøyen hovedgård (NHM), og innkvarteringa var på Haraldsheim vandrehjem.

Hovedsakene var arbeidsprogram for 2021–22, budsjett for 2021–22, forenkling av kontingentsstruktur,

Per Madsen ble ropt opp til å motta utmerkelsen som årets ildsveve

etiske retningslinjer og prinsippdokument, mens beretning, regnskap og valg var blitt gjort unna på det ordinære landsmøtet i fjor. Arbeidsprogram (med noen endringer) og budsjett er relativt ordinære saker, og ble vedtatt. Den store interessen knyttet seg til de mer ekstraordinære sakene:

NBF har en (i hvert fall i egne rekker) sagnomsust komplisert struktur av medlemskategorier og kontingentsatser – de siste utgjør en matrise med rundt 70 tall. Det har lenge vært ønske om å bli mer ”normale” på dette området. Det viktigste virkemiddelet for å få til det, er å gi landsmøtet vedtaksrett

Begge foto: Line Hørlyk

for hele kontingenten, ikke bare den sentrale kontingentandelen, slik det har vært hittil (og der den lokale kontingentandelen har vært vedtatt på hver grunnorganisasjons årsmøte). Det ble en engasjert debatt, og resultatet ble at landsmøtet nå har vedtaksrett for hele kontingenten. Det ble også vedtatt en forenklet tabell over kontingentsatser. Diskusjon om justering av dette vil sikkert fortsette, og et forslag som ligger på bordet er å ta ut finansiering av de lokale tidsskriftene fra den felles, lokale kontingentandelen og opprette en egen tilskuddsordning for lokaltidsskriftene.

NBF har i et par år jobbet med å innføre etiske retningslinjer for foreninga. Dette gjelder både mellommenneskelige forhold (ikke-diskriminering, MeToo-problematikk osv.), naturettikk (framferd i naturen og i verneområder, forholdet til sjeldne og rødlista arter) og juridiske og økonomiske forpliktelser i samband med dugnader og andre tiltak (forhold til grunneiere og oppdragstakere). Det ble en livlig debatt og flere endringsforslag, og resultatet er at NBF nå har etiske retningslinjer, som sikkert kommer til å bli finslippt på kommende landsmøter.

Den siste store diskusjonssaken som hovedstyret inviterte landsmøtet til å ta stilling til, er om foreninga skal

utarbeide et prinsippdokument som kan utgjøre en fagpolitisk plattform for hva NBF skal mene noe om, og hva man i så fall skal mene. Diskusjonen viste at her er det mange hensyn å ta. Men resultatet ble at hovedstyret nå har landsmøtets godkjenning for å gå videre med dette arbeidet og komme tilbake med et forslag til et seinere landsmøte.

ØLA er foreningas største grunnorganisasjon, og hadde hele åtte delegatplasser. Fire av landsmøtedeltakerne er medlemmer av Kryptoklubben, dvs. Ung botaniker-gruppa i ØLA, tre av dem hadde delegatstatus fra ØLA, og alle fire deltok aktivt i diskusjonen og som forslagsstillere.

Under landsmøtemiddagen på lørdag var det blant annet utnevneelse av æresmedlemmer og ildsvever (som er vår betegnelse på spesielt fremragende ildsjeler). I ØLA har vi nå ett nytt æresmedlem: Tore Berg (som dessverre ikke kunne være til stede), og Per Madsen ble utnevnt til årets ildsveve.

Litt frisk luft fikk deltakerne også: Kristina Bjureke holdt en fin omvisning i Botanisk hage på søndag.

Øg forøvrig ganske artig for undertegnede å kunne skrive "Fysisk landsmøte" i overskrifta, og at alle skjønner hva det betyr. Slik var det ikke før i verda!

Jan Wesenberg

Prins Paris og firbladet

På landsmøtet i NBF nå nylig fikk jeg med et eksemplar av siste nummeret av ØLAs tidsskrift Firbladet. Der var det med en fin artikkel om planta firblad *Paris quadrifolia*, skrevet av Geir Arne Evje som jeg leste med stor interesse.

Jeg driver av og til litt med å skrive stoff til Telemarsavdelingens medlemsblad Listera, og synes det er artig å skrive om opprinnelsen til de vitenskapelige navna artene har, og særlig artig er det om jeg kan knytte navna til mytologien. Navnet *Paris* er et slikt navn. I Listera nr. 1, 2013 skeiv jeg en liten sak om det vitenskapelige navnet (*Paris quadrifolia* L., et navnevalg med kjærlighet og krig i seg, – kanskje?).

Artsepitetet *quadrifolia* betyr kort og greit “som har fire blad”, så det hopper vi over i denne sammenhengen. Slektsnavnet *Paris* derimot kan kanskje lede oss inn i gresk mytologi. I Rolf Nordhagens norske utgave av Våre ville planter konkluderes det med at betydningen av navnet er uviss, og Knut Fægri gir i sin Norges planter heller ikke noe absolutt entydig svar på betydningen.

Morsommere blir det når vi går til Lids flora (2005-utg.) og kan lese der: ”Kanskje etter Troja-prinsen Paris, eller av latin par, like. Namn

på firblad hos Pierandrea Mattioli, 1558.”

Går vi så til svensken Jens Corneliusons flotte bok *Växternas* namn (1997), er det fort gjort å begi seg inn i den greske mytologiens “logikk” som også er antydnet hos Lid. Corneliuson angir som Lid to betydninger: 1: latin par = like; 2. mytologisk Paris = prins av Troja. Resultatet: Et plantenavn som er knyttet til de store greske gudinner forfengelig, kjærlighet mellom en ung prins og vakker kvinne (den skjønne Helena) og ti år med trojanerkrig.

Paris var sønn til kong Priomos av Troja og hans gemalinne Hekate. Så blei det i den greske historien innbudt til bryllupet mellom kongssønnen Pelevs og nymfen Thetis. Til bryllupet blei gudene innbudt, alle unntatt Eris, nattens datter, gudinnen som rådde over kriger, krangel og splid. (Alle ting i gresk mytologi måtte jo ha sin guddom!) En fornærmet Eris ankom likevel bryllupet ubemerket og kastet et gulleple inn blant gjestene. På eplet sto det skrevet “til den vakreste”. Dette førte til en alvorlig krangel mellom de “tre store” blant gudinnene, Hera, Athene og Afrodite, alle tre smekkkfulle av forfengelig. Hvem var eplet tiltenkt? Eris hadde

sannelig en guddommelig evne og innsikt til å skape splid. Det endte med at Zevs måtte gripe inn, og Paris, som kanskje var kjent for å ha litt begrep om kvinners skjønnhet, blei utpekt til å dømme i spørsmålet. De “tre store” forsøkte etter beste evne å lokke Paris til å velge rett. Hera, Olympens dronning, fristet med rikdom og makt, Athene på sin side lokket med lykke i krig og stor berømmelse, men Afrodite hadde det beste kortet på handa: Paris skulle få den vakreste kvinnen i verden, like vakker som Afrodite selv. Mannen har fornuft og er seg selv lik vil vel noen si. Han falt for Afrodites tilbud. Historien forteller videre om at Paris røvet den skjønnne Helena, allerede gift med kong Menelaos av Sparta, og dro til Troja. (Noen av de gamle historieskriverne sier at hun rømte sammen med den vakre prinsen av fri vilje.) De greske kongene hadde som kjent dannet et forbund der de hadde avtalt at alle skulle hjelpe hverandre om det oppsto forhold av en vanskelig karakter. At kona til en konge blei “røvet” og “bortført” var alvorlig og vanskelig. Trojanerkrigen var et faktum.

Corneliuson skriver i sin bok at om du kikker ned på “orbäret”, ser du Paris og de tre gudinnene (de fire begerbladene) med Eriseplet (bæret) i midten.

Etymologi

Geir Arne har også med litt om tradisjonsnavn på firblad. Jeg fyller gjerne på med flere: lusebær, purkebær, svinebær, vinterstø, ugleblad, tusseblad (som middel mot tussebitt), ”faens onde bitt” og amonlauv. Wille (han med Sillejords beskrivelse fra 1786) skriver om et gammelt trylleformular knytta til AMON-LAUV og TUSSE-GRÆS:

”..thi har Tussen bidt, grebet eller paa anden Maade antastet nogen, da røges med denne Urt efter et almindeligt Riim, lært af en Tusse: TAG VIER-VAAND (-BAAND) (*Salix arbuscula* eller *Solanum dulcamara*) OG MARIE-HAAND (*Orchis maculata*, OG AMONLOUV (*Paris quadrifolia*), VIL FRIE; DET SKAL DU RØGE KOEN DIN MED, SAA QUÆK ALTONT FRA SIE. “

Med hilsen og takk for et flott lokaltidsskrift!

**Roger Halvorsen,
Telemark Botaniske Forening**

Prins Paris. Statue av H. Bissen, Ny Carlsberg Glyptotek, København (PD).

ØLAs styresammensetning 1971–2021

Følgende oversikt er utarbeida av Henrik A. Torp på grunnlag av tilgjengelige skriftlige kilder så langt det har latt seg gjøre, og det tas forbehold om feil.

1971 (valgt på årsmøte 17.3.1971):

Formann: Kari E. Henningsmoen
Viseformann: Finn Wischmann
Kasserer: Hans Chr. Gjerlaug
Sekretær: Eva Mæhre Lauritzen
Styremedlem: Reidar Elven
Styremedlem: Sverre Løkken

Østlandsavdelingen (ØLA) ble opprettet på NBFs årsmøte i 1971. Styret i ØLA fungerte også som interimstyre i NBF for resten av 1971. Fra 1.1.1972 besto NBFs styre av en representant med varamann for hver av avdelingene. Kari E. Henningsmoen var ØLAs representant i NBFs styre.
Kilde: Blyttia. 1972;30(1):31-2

1972 (valgt på årsmøte 16.2.1972):

Formann: Liv Borgen
Viseformann: Finn Wischmann
Kasserer: Hans Chr. Gjerlaug
Sekretær: Eva Mæhre Lauritzen
Styremedlem: Reidar Elven
Styremedlem: Sverre Løkken
Avdelingens representant i NBFs styre: Kari E. Henningsmoen (kasserer)
Kilde: Blyttia. 1973;31(1):53

1973 (valgt på årsmøte 14.2.1973):

Formann: Liv Borgen
Viseformann: Finn Wischmann
Kasserer: Clara Baadsnes
Sekretær: Eva Mæhre Lauritzen
Styremedlem: Bjarne Mathiesen
Styremedlem: Øivind Wiik
Avdelingens representanter i NBFs styre: Kari E. Henningsmoen (kasserer) og Hans Fredrik Røer (sekretær). Røer ble senere erstattet av Inger Bjørnstad.
Kilde: Blyttia. 1974;32(1):41

1974 (valgt på årsmøte 6.2.1974):

Formann: Finn Wischmann
Viseformann: Reidar Elven
Kasserer: Clara Baadsnes
Sekretær: Elmar Marker
Styremedlem: Bjarne Mathiesen
Styremedlem: Øivind Wiik
Avdelingens representanter i NBFs styre: Grethe Rytter Hasle (kasserer) og Elmar Marker (sekretær). Respektive varamenn: Finn Wischmann og Reidar Elven.
Kilde: Blyttia. 1975;33(2):91

1975 (valgt på årsmøte 5.2.1975):

Formann: Finn Wischmann
Viseformann: Reidar Elven
Kasserer: Clara Baadsnes
Sekretær: Elmar Marker
Styremedlem: Sigrid Eie
Styremedlem: Bjarne Mathiesen
Avdelingens representanter i NBFs styre: Grethe Rytter Hasle (kasserer) og Elmar Marker (sekretær). Respektive varamenn: Finn Wischmann og Reidar Elven.
Kilde: Blyttia. 1976;34(2):125

1976 (valgt på årsmøte 25.2.1976):

Formann: Finn Wischmann
Viseformann: Bjarne Mathiesen
Kasserer: Clara Baadsnes
Sekretær: Elmar Marker
Styremedlem: Sigrid Eie
Styremedlem: Arne Pedersen
Avdelingens representanter i NBFs styre: Arne Pedersen (kasserer) og Elmar Marker (sekretær). Respektive varamenn: Finn Wischmann og Bjarne Mathiesen.
Kilde: Blyttia. 1977;35(2):79

1977 (valgt på årsmøte 9.2.1977):

Formann: Finn Wischmann

Viseformann: Bjarne Mathiesen
Kasserer: Clara Baadsnes
Sekretær: Elmar Marker
Styremedlem: Richard Borge
Styremedlem: Arne Pedersen
Avdelingens representanter i NBFs styre: Arne Pedersen (kasserer) og Elmar Marker (sekretær). Respektive varamenn: Finn Wischmann og Bjarne Mathiesen.
Kilde: Blyttia. 1978;36(2):103

1978 (valgt på årsmøte 1.3.1978):

Formann: Finn Wischmann
Viseformann: Bjarne Mathiesen
Kasserer: Clara Baadsnes
Sekretær: Øyvind Rustan
Styremedlem: Richard Borge
Styremedlem: Arne Pedersen
Avdelingens representanter i NBFs styre: Arne Pedersen (kasserer) og Øyvind Rustan (sekretær). Respektive varamenn: Finn Wischmann og Bjarne Mathiesen.
Kilde: Blyttia. 1979;37(2):75

1979 (valgt på årsmøte 14.2.1979):

Formann: Finn Wischmann
Viseformann: Arne Pedersen
Sekretær: Øyvind Rustan
Kasserer: Rolf Wahlstrøm
Styremedlem: Richard Borge
Styremedlem: Jean Rasmussen
Avdelingens representanter i NBFs styre: Øyvind Rustan (sekretær) og Arne Pedersen (kasserer). Respektive varamenn: Finn Wischmann og Rolf Wahlstrøm.
Kilde: Blyttia. 1980;38(2):99

1980 (valgt på årsmøte 20.2.1980):

Formann: Finn-Egil Eckblad
Viseformann: Arne Pedersen
Sekretær: Øyvind Rustan

Kasserer: Rolf Wahlstrøm
Styremedlem: Richard Borge
Styremedlem: Jean Rasmussen
Avdelingens representanter i NBFs styre: Øyvind Rustan (sekretær) og Morten Laane (kasserer). Respektive varamenn: Finn Wischmann og Rolf Wahlstrøm.
Kilde: Blyttia. 1981;39(2):65

1981 (valgt på årsmøte 25.2.1981):
Formann: Finn-Egil Eckblad
Viseformann: Trond Schumacher
Sekretær: Øyvind Rustan
Kasserer: Christian Brochmann
Styremedlem: Jean Rasmussen
Styremedlem: Rolf Wahlstrøm
Avdelingens representanter i NBFs styre: Øyvind Rustan (sekretær) og Morten Laane (kasserer). Respektive varamenn: Finn Wischmann og Rolf Wahlstrøm.
Kilde: Blyttia. 1982;40(2):113-4

1982 (valgt på årsmøte 17.2.1982):
Formann: Trond Schumacher
Viseformann: Klaus Høiland
Sekretær: Øyvind Rustan
Kasserer: Christian Brochmann
Styremedlem: Aslaug Owe
Styremedlem: Rolf Wahlstrøm
Avdelingens representanter i NBFs styre: Øyvind Rustan (sekretær) og Finn Wischmann (kasserer). Respektive varamenn: Rune Halvorsen og Rolf Wahlstrøm.
Kilde: Blyttia. 1983;41(2):66

1983 (valgt på årsmøte 16.2.1983):
Formann: Trond Schumacher
Viseformann: Anders Danielsen
Sekretær: Øyvind Rustan
Kasserer: Egil Bendiksen
Styremedlem: Aslaug Owe
Styremedlem: Rolf Wahlstrøm
Avdelingens representanter i NBFs styre: Øyvind Rustan (sekretær) og Finn Wischmann (kasserer). Respektive varamenn: Rune Halvorsen og Rolf Wahlstrøm.
Kilde: Blyttia. 1984;42(2-3):106

1984 (valgt på årsmøte 22.2.1984):
Formann: Trond Schumacher
Viseformann: Anders Danielsen
Sekretær: Sigurd Engelhart
Kasserer: Egil Bendiksen
Styremedlem: Rolf Wahlstrøm
Styremedlem: Berit Østbye
Avdelingens representanter i NBFs styre: Sigurd Engelhart (sekretær) og Finn Wischmann (kasserer). Respektive varamenn: Rune Halvorsen og Rolf Wahlstrøm. Olav Balle fungerte som formann i NBF.
Kilde: Blyttia. 1985;43(2):93-4

1985 (valgt på årsmøte 6.3.1985):
Formann: Trond Schumacher
Viseformann: Brita Stedje
Sekretær: Sigurd Engelhart
Kasserer: Einar Timdal
Styremedlem: Carl-Ulrik Wetlesen
Styremedlem: Berit Østbye
Avdelingens representanter i NBFs styre: Sigurd Engelhart (sekretær) og Finn Wischmann (kasserer). Respektive varamenn: Carl-Ulrik Wetlesen og Einar Timdal.
Kilde: Blyttia. 1986;44(2):86

1986-1987 (valgt på årsmøte 26.2.1986):
Formann: Klaus Høiland
Viseformann: Brita Stedje
Sekretær: Jørn Erik Bjørndalen
Kasserer: Einar Timdal
Styremedlem: Hege Bull Münster
Styremedlem: Carl-Ulrik Wetlesen
Avdelingens representant i NBFs styre: Finn Wischmann (kasserer).
Varamann: Einar Timdal.
Kilde: Blyttia. 1987;45(2):79

1988 (valgt på årsmøte 27.10.1987):
Formann: Klaus Høiland
Viseformann: Hege Bull Münster
Sekretær: Jørn Erik Bjørndalen – Jan Wesenberg tiltrådte midlertidig
Kasserer: Finn Wischmann tiltrådte midlertidig – Odd Stabbetorp valgt på ajournert generalforsamling 24.2.1988
Styremedlem: Øystein Ruden

Styremedlem: Mette Østbye
Avdelingens representant i NBFs styre: Finn Wischmann (kasserer).
Varamann: Einar Timdal.
Kilde: Blyttia. 1989;47(2):57

1989 (valgt på årsmøte 26.10.1988):
Formann: Halvor Aarnes
Viseformann: Mette Østbye
Sekretær: Jan Wesenberg
Kasserer: Odd Stabbetorp
Styremedlem: Øystein Ruden
Styremedlem: Anders Often
Kilde: Blyttia. 1990;48(2):83

1990 (valgt på årsmøte 8.11.1989):
Følgende styre/«forretningsministerium» ble valgt:
Elin Conradi, Lasse Vegard Gundersen, Anders Often, Øystein Ruden, Siri Rui, Mette Ursin og Jan Wesenberg.
I forbindelse med at Lasse Vegard Gundersen var bortreist en del av perioden tiltrådte Harald Bratli. Anders Often ivaretok kassererfunksjon; for øvrig var ikke styreverv fordelt.
Kilde: Blyttia. 1991;49(2):93

1991-1992 (valgt på årsmøte 24.10.1990):
Leder: Jan Wesenberg
Sekretær: Christina Wegener
Kasserer: Anders Often
Varamedlem: Anders Langangen
Kilde: Blyttia. 1992;50(2):87

1993:
Leder: Torborg Galteland
Hanne Sickle
Marit Hansen
Arnodd Håpnæs
Anders Langangen
Jan Wesenberg

1994 (valgt på årsmøte 27.10.1993):
Leder: Torborg Galteland
Sekretær: Hanne Sickle
Kasserer: Tore Berg
Vernesaker: Arnodd Håpnæs

Styremedlem: Vigdis Røren
Styremedlem: Jan Wesenberg
Kilde: Blyttia. 1995;53(2):100

1995 (valgt på årsmøte 26.10.1994):
Leder: Jorun Nyléhn
Nestleder: Torborg Galteland
Sekretær: Åshild Ergon
Kasserer: Vigdis Røren
Vernesaker: Anders Often
Redaktør: Jan Wesenberg
Kilde: Blyttia. 1996;54(2):82

1996 (valgt på årsmøte 25.10.1995):
Leder: Jorun Nyléhn
Nestleder: Torborg Galteland
Sekretær: Åshild Ergon
Kasserer: Vigdis Røren
Vernesaksansvarlig: Astrid Skrindo
Redaktør: Snorre W. Steen
Styremedlem: Heidi Solstad
Styremedlem: Jan Wesenberg
Kilde: Blyttia. 1997;55(2):96

1997 (valgt på årsmøte 23.10.1996):
Leder: Jorun Nyléhn
Nestleder: Heidi Solstad
Sekretær: Åshild Ergon
Kasserer: Tove M. Gabrielsen
Vernesaksansvarlig: Astrid Skrindo
Redaktør Firladet: Snorre W. Steen
Styremedlem: Kristina Bjureke
Styremedlem: Kjell Tore Hansen
Kilde: Blyttia. 1998;56(2):73

1998 (valgt på årsmøte 22.10.1997):
Leder: Snorre W. Steen
Nestleder: Jorunn Haugen Barrow
Sekretær: Siri Fjellheim
Kasserer: Tove M. Gabrielsen
Naturvernansvarlig: Kjell Tore Hansen
Redaktør Firladet: Hege Sjølie
Styremedlem: Kristina Bjureke
Styremedlem: Elin Conradi
Kilde: Blyttia. 1999;57(2):76

1999 (valgt på årsmøte 21.10.1998,
satt over årsmøte 24.2.1999):
Leder: Kristine Vejrup
Nestleder: Jorunn Haugen Barrow
Sekretær: Siri Fjellheim

Kasserer: Anne-Cathrine Scheen
Naturvernansaker: Kjell Tore Hansen
Redaktør Firladet: Hege Sjølie
Styremedlem: Elin Conradi
Styremedlem: Inger Johanne
Lillehagen
Kilde: Blyttia. 2000;58(2):126.
Kilde (dato for årsmøte 1998): Blyttia. 1999;57(2):76.
Kilde (dato for årsmøte 1999): Blyttia. 2000;58(2):126.

2000 (valgt på årsmøte 23.2.2000):
Leder: Astrid Skrindo
Nestleder: Jorunn Haugen
Kasserer: Anne-Cathrine Scheen
Vernesaker: Anders Bryn
Redaktør Firladet: Tor Arne Carlsen
og Jørn Henrik Sønstebo
Styremedlem: Inger Johanne
Lillehagen
Styremedlem: Randi Werner
Kilde: Blyttia. 2001;59(2):112

2001 (valgt på årsmøte 14.2.2001):
Anders Bryn
Astrid Eithun
Hanne Hegre Grundt
Bjørn Føyn Hofsvang
Auen Korbøl
Randi Werner
Gry Hoell (april-oktober)
Kilde: Blyttia. 2002;60(2):133-4

2002 (valgt på årsmøte 20.2.2002):
Anders Bryn
Astrid Eithun
Astrid Byre (Jørlid Haugen fram til
sommeren)
Bjørn Føyn Hofsvang
Auen Korbøl
Kim Hartvig
Randi Werner
Kilde: Blyttia. 2003;61(2):75

2003 (valgt på årsmøte 19.2.2003; flat
styrestruktur):
Ane Vollsnes
Astrid Eithun
Astrid Byre
Kim Hartvig

John Magne Grindeland
Catrine Curle
Charlotte Sletten Bjorå
Marit Helene Lie
Kilder: Blyttia. 2004;62(2):105.
Årsmelding 01.01.2003-31.12.2003
(<https://nhm2.uio.no/botanisk/nbf/ola1/Aarsmelding2003.htm>).

2004 (valgt på årsmøte 10.3.2004):
Leder: Charlotte Sletten Bjorå
Nestleder: John Magne Grindeland
Sekretær: Marit Helene Lie
Naturvernansvarlig: Kim Hartvig
Ane Vollsnes
Siw Gjøsend
Hilde Friis
Catrine Curle
Kilde: Firladet. 2004;17(3):16.
Kilde (dato for årsmøte): Blyttia. 2005;63(2):89.

2005 (valgt på årsmøte 16.2.2005):
Leder: Jonny Løe
Nestleder: Margaret Mortensen
Sekretær: Siw Gjøsend
Naturvernansvarlig: Kim Halvor
Hartvig
Hilde Friis
Anders Often
Jan Wesenberg
Ane Vollsnes
John Magne Grindeland
Dag Viggo Nilsen
Kilder: Firladet. 2005;18(2):16.
Blyttia. 2006;64(2):117.

2006 (valgt på årsmøte 8.3.2006):
Leder: Bjørn Håkon Smevold
Nestleder: Anders Often
Sekretær: Jonny Løe
Naturvernansvarlig: Per Madsen
Siw Gjøsend
Jan Wesenberg
Ane Vollsnes
Nina Bråten
Dag Viggo Nilsen
Kilde: Firladet. 2006;19(2):12

2007 (valgt på årsmøte 7.3.2007):
Bjørn Håkon Smevold

Anders Often
Marit Almvik
Per Madsen
Nina Bråten
Line Hørlyk
Jan Wesenberg
Magne Jansen
May Berthelsen
Dag Viggo Nielsen
Kilde: Firbladet. 2007;20(2):12

2008 (valgt på årsmøte 13.2.2008):
Bjørn Håkon Smevold
Marit Almvik
Anders Often
May Berthelsen
Line Hørlyk
Jan Wesenberg
Signe Magnus
Kilde: Årsmøtereferat 13.2.2008

2009 (ikke alle var formelt valgt, og noen kom til i løpet av perioden):
Bjørn Håkon Smevold
Marit Almvik (trakk seg i løpet av perioden)
Anders Often
May Berthelsen
Line Hørlyk
Jan Wesenberg
Torborg Galteland
Per Madsen
Magne Jansen (trakk seg i løpet av perioden)
May Berthelsen
Nina Bråten
Signe Magnus
Kim Hartvig
Kilder: ØLAs løpende arbeidsplan 15.4.2009. Referat fra styremøte 15.4.2009. Årsberetning for 2008-2009.

2010:
På ØLAs årsmøte 3.3.2010 stilte hele det sittende styret til gjenvalg, men det ble besluttet å erstatte styret med et «utvidet styringsforum» der alle aktive medlemmer var velkomne.
Kilde: Årsmøtereferat 3.3.2010

2011: ingen kilder

2012 (valgt på årsmøte 29.2.2012):
Jan Wesenberg
Anders Often
Per Madsen
May Berthelsen
Signe Magnus
Merete Aase
Gunnar Klevjer
Line Hørlyk
Kilde: Firbladet. 2013;26(1):12

2013 (valgt på årsmøte 20.3.2013):
Jan Wesenberg
Anders Often
Per Madsen
May Berthelsen
Signe Magnus
Merete Aase
Gunnar Klevjer
Line Hørlyk
Kilde: Årsmøtereferat 20.3.2013

2014 (valgt på årsmøte 19.3.2014):
Leder: Line Hørlyk
Nestleder: Gunnar Klevjer
Kasserer: Jan Wesenberg
Styremedlem: Per Madsen
Styremedlem: Signe Magnus
Styremedlem: Honorata Kaja Gajda
Kilde: Firbladet. 2014;27(1):16

2015 (valgt på årsmøte 11.3.2015):
Leder: Line Hørlyk
Nestleder: Gunnar Klevjer
Kasserer: Jan Wesenberg
Styremedlem: Per Madsen
Styremedlem: Signe Magnus
Styremedlem: Honorata Kaja Gajda
Styremedlem: Bjørn Håkon Smevold
Kilde: Firbladet. 2015;28(1):15

2016 (valgt på årsmøte 10.3.2016):
Leder: Line Hørlyk
Nestleder: Gunnar Klevjer
Kasserer: Jan Wesenberg
Styremedlem/Webredaktør: Per Madsen
Styremedlem/Floravokter: Bjørn Håkon Smevold

Styremedlem: Signe Magnus
Styremedlem/Økonomi/Kurs: May Berthelsen
Kilder: Årsberetning for 2016. Firbladet. 2016;29(1):13-4.

2017 (valgt på årsmøte 16.3.2017):
Leder: Line Hørlyk
Nestleder: Gunnar Klevjer
Kasserer: Jan Wesenberg
Styremedlem/Webredaktør: Per Madsen
Styremedlem/Floravokter: Bjørn Håkon Smevold
Styremedlem/ØLA-representant
Lilløyplassen: Signe Magnus
Styremedlem/Økonomi/Kurs: May Berthelsen
Styremedlem/Studentkontakt: Marte Olsen
Kilder: Årsberetning for 2017. Firbladet. 2017;30(1):20.

2018 (valgt på årsmøte 14.3.2018):
Leder: Line Hørlyk
Nestleder: Gunnar Klevjer
Kasserer: Jan Wesenberg
Styremedlem/Webredaktør: Per Madsen
Styremedlem/Floravokter: Bjørn Håkon Smevold
Styremedlem/ØLA-representant
Lilløyplassen: Signe Magnus
Styremedlem/Økonomi/Kurs: May Berthelsen
Styremedlem/Studentkontakt: Marte Olsen
Kilde: Firbladet. 2018;31(1):20-1

2019 (valgt på årsmøte 13.3.2019):
Leder: Line Hørlyk
Styremedlem: Jan Wesenberg
Styremedlem: May Berthelsen
Styremedlem: Per Madsen
Styremedlem: Bjørn Håkon Smevold
Styremedlem: Geir Arne Evje
Styremedlem: Simen Hyll Hansen
Kilde: Firbladet. 2019;32(1):25-7

2020 (valgt på årsmøte 9.9.2020):
Leder: Line Hørlyk

Nestleder: Geir Arne Evje
Kasserer: May Berthelsen
Styremedlem/web: Per Madsen
Styremedlem/lokalflora: Jan Wesenberg
Styremedlem/foravokter: Bjørn Håkon Smevold
Styremedlem: Simen Hyll Hansen
Styremedlem: Eva Lieungh
Kilde: *Firbladet*. 2020;33(2):19-21

2021 (valgt på årsmøte 10.3.2021):
Leder: Line Hørlyk
Kasserer: May Berthelsen
Styremedlem/lokalflora: Jan Wesenberg
Styremedlem/web: Per Madsen
Styremedlem/foravokter: Bjørn Håkon Smevold
Styremedlem/aktiviteter: Svein Olav B. Drangeid

Styremedlem: Eva Lieungh Eriksen
Styremedlem: Sverre Lundemo
Styremedlem: Henrik Andreas Torp

Firbladets redaktører 1988-2021

1988–1995: Jan Wesenberg

Medlemsbladet til ØLA ble utgitt første gang høsten 1988, og fra og med utgave 2/1989 har det båret navnet *Firbladet*. Jan Wesenberg var redaktør for de åtte første årgangene.

1995–1997: Snorre Steen

Snorre Steen ble valgt til redaktør på ØLAs årsmøte 25.10.1995.

1997–2000: Hege Sjølie

Hege Sjølie ble valgt til redaktør på ØLAs årsmøte 22.10.1997.

2000: Tor Arne Carlsen og Jørn Henrik Sønstebø

Redaktørduoen Carlsen/Sønstebø ble valgt på ØLAs årsmøte 23.2.2000.

2001: Tor Arne Carlsen, Siri Fjellheim og Pernille Bronken

Denne Firbladkomiteen utgjorde redaksjonen i 2001.

2002: Auen Korbøl (fungerende redaktør)

I 2002 var det ingen egen Firbladkomité. Styret i ØLA arbeidet med *Firbladet* på dugnad, med styremedlem Auen Korbøl som redaktør.

2003–2007: Dag Viggo Nilsen og Per Madsen

Fra og med *Firbladet* nr. 2 i 2003 utgjorde Nilsen og Madsen redaksjonen.

2007–2011: Jan Wesenberg

I 2007 ble Innlandet Botaniske Forening skilt ut fra ØLA som egen grunnorganisasjon for medlemmer i Hedmark og Oppland fylker. *Firbladet* nr. 3 i 2007 og noen påfølgende numre ble utgitt i fellesskap av ØLA og IBF. Redaktør i denne perioden var Jan Wesenberg.

2011–2012: Dag Hovind, Line Hørlyk og Per Madsen

Firbladet ble for første gang utgitt i farger og fikk nytt design i 2011, og fikk samtidig ny redaksjon bestående av tre personer.

2012–2020: Dag Hovind

Fra og med nummer 2012-2 til og med 2020-1 var Dag Hovind redaktør for *Firbladet*.

2020–: Jan Wesenberg

Etter Dag Hovinds lange periode som redaktør overtok Jan Wesenberg nok en gang stafettspinnen fra og med *Firbladet* 2020-2.

Kilder

Liste over publikasjoner fra NBF-Østlandsavdelingen (https://nhm2.uio.no/botanisk/nbf/ola/nbfola_publicasjonsliste.htm)
Blyttia. 1997;55(2):96
Blyttia. 1999;57(2):76
Blyttia. 2001;59(2):112
Blyttia. 2002;60(2):134
Blyttia. 2003;61(2):75
Blyttia. 2004;62(2):105-6
Firbladet. Utgaver 2003-2021

Henrik A. Torp

Felt-PCer til florakartlegging

Eva Lieungh i ØLA-styret registrerer arter i Røverkollen naturreservat i Oslo

Foto: Jan Wesenberg

Florakartlegging betyr å registrere en hel masse funn, dvs. informasjon om at én konkret art fins på ett konkret sted. Og siden det å få lagret dataene, bearbeidet dem og overført dem til Artsobservasjoner unektelig innebærer en del skritt, og hvert skritt tar tid, så er det interessant å forenkle prosessen så mye som mulig. Som regel omfatter prosessen å prikke inn punkter på en telefon eller en gps, skrive ned funnopplysningene, få alt dette over på en PC og så kna dataene en god del før de blir importerbare. Men det fins snarveier. Den kanskje mest arbeidsbesparende er å bruke en felt-PC, noe Østfold Botaniske Forening lenge har gjort i sitt floraprojekt. Felt-PCen har man som navnet sier

ut i felt, og den har både en innebygd gps og et program som med et par tastetrykk klarer å registrere en art og koordinatene til punktet, og lagre til ei fil Artsobservasjoner skjønner. Man må likevel lese korrektur og fikse litt, men prosessen effektiviseres mye.

ØLA har i år anskaffet fem slike felt-PCer, og en liten gjeng av oss var 14. juni på innføringskurs på Ås med Vidar Bakken, som har spesialisert seg på å sette opp og drifte disse maskinene. Felt-PCene er nå stasjonert hos noen av de i ØLA som driver mest med florakartlegging. Det er ikke meningen de skal være personlige, men kunne sirkulere litt rundt etter behov.

Jan Wesenberg

Aktiviteter vinter/vår 2021–2022

Vi i styret i ØLA håper inderlig at vi nå er ferdige med pandemien og kan møtes på tradisjonelt vis igjen. Derfor har vi planlagt fysiske møter der vi kan kose oss med gode foredrag og sosialt samvær. Men det er fortsatt smitte, og vi kan ikke se bort fra innstramminger. Følg derfor med på våre digitale plattformer. Det kan bli digitale arrangementer, selv om vi håper å slippe det!

I høst skal vi ha julemøte på restaurant Egon på Ullevål, med etterfølgende foredrag på Humanistiskolen om myrflangre. Etter jul fortsetter det med møter på ByKuben. Vi tror at temaene er spennende og vil falle i smak: Sommerens bilder, blindpassasjerer ved planteimport, svalbardplanter, nasjonalpark i Østmarka, raviner på Romerike og adventivplanter.

Selv under pandemien klarte ØLA å gjennomføre turer, dugnader og kartlegginger, uten sykdomsutbrudd! Men begge årene måtte vi avlyse turer i april og mai. Flere av disse turene er nå med på årets program. ØLA er takknemlig for at Thomas Marcussen holder folkurset, som vi måtte avlyse to år på rad. Men i år skal vi få det til!

ØLA ønsker alle velkommen til møter i vinter og turer til våren!

Svein Olav B. Drangeid, CampanØLA-koordinator

2021:

Onsdag 17.11, kl. 18.00: Mennesker og planter i fortid og fremtid

Digitalt foredrag ved Anneleen Kool.

Anneleen er førstelektor ved Naturhistorisk museum i Oslo, og jobber med plantesystematikk, etnobotanikk, molekylær identifikasjon og DNA barcoding. I tillegg underviser hun i en rekke fag og kan iblant treffes i tidsriktig antrekk i Vikinghagen i Botanisk Hage.

Fredag 26.11, kl. 18.00: ØLAs tradisjonelle julemøte

med foredrag om rewilding av myrflangre, Åbortjern i Asker, ved Øystein Røsoek. Vi møtes på Egon Ullevål til julemiddag før vi etterpå spaserer bort til Humanistskolen for et hyggelig foredrag og kaffe/te og julekaker. Vi har også noen donerte bøker som vi tar med og gir bort til interesserte fremmøtte. Det er tre retter å velge mellom: 1. Juletallerken, 2. Torsk, 3. Vegetarrett. Bindende påmelding innen 15. november til May Berthelsen: may.berthelsen(at)gmail.com eller mobil 916 12 965. Oppgi hvilken rett du ønsker å spise. Egenandel kr. 200,- for medlemmer og kr. 100,- for studentmedlemmer. Gratis for æresmedlemmer og foredragsholder. Beløpet kan vippes til 51 76 52 eller settes inn på ØLA-konto nr. 0540.08.91070. Husk å skrive på hvem beløpet er fra. Hjertelig velkommen alle sammen! Dette blir det første fysiske møtet i år. Vi gleder oss til å se hverandre igjen! Vi følger gjeldende smittevernregler, men er du syk eller har symptomer må du holde deg hjemme til du er frisk igjen. Oppmøte: Egon Ullevål kl. 18.00.

Onsdag 8.12, kl. 18.00: Systematikk før og nå

Digitalt foredrag ved Jan Wesenberg. Hva er poenget med systematikk, hvordan har folk tenkt om det før, og hvordan tenker man nå? Og hvorfor skjer det så mye rart med navn og familier og slikt? Jan er i tillegg til å være dobbeltredaktør og formidler også systematiker (av utdanning, kanskje ikke bestandig fullt så mye i dagliglivet) og har undervist systematikk på gamle NLH og naturfag på førskoleutdanninga ved HiO. Pluss annet.

2022:

Onsdag 12.01, kl. 18.00: Sommerens blomsterbilder

Sted: ByKuben, Myntgata 2, Oslo (inngang fra krysset Rådhusgt./Akersgt.) Vi inviterer ØLAs medlemmer til å vise årets blomsterbilder og fortelle om sine blomsteropplevelser i året som har gått. De som ønsker å vise bilder, vennligst meld fra om det på mail til sveindrangeid(at)gmail.com innen 8.01, og oppgi antall bilder. Hvis mange melder seg, må vi innføre begrensing på antallet bilder hver enkelt får vise. Ta med bildene du ønsker å vise på en minnepenn. Hvis smittesituasjonen er slik at møtet må gjennomføres digitalt, finner vi en praktisk ordning for innsending av bilder i forkant av møtet.

Onsdag 26.01, kl. 18.00: Blindpassasjerer ved import av pryddplanter

Foredragsholder: Anders Often
Sted: Bykuben, Myntgata 2, Oslo (inngang fra krysset Rådhusgt./Akersgt.) Anders har i mange år arbeidet med et NINA-prosjekt der de overvåker import av pryddplanter fra utlandet for å finne fremmede arter som følger med på lasset. Han vil fortelle om artene de har funnet, hvilke risikoberegninger de gjør og om metodikken de bruker. Og ikke minst: Han vil vise flotte bilder av fremmedartene.

Onsdag 9.02, kl. 18.00: Likheter og forskjeller mellom floraen på Svalbard og fastlandet

Foredagsholder: Geir Arne Eyje

Sted: ByKuben, Myntgata 2, Oslo (inngang fra krysset Rådhusgt./Akersgt.)

Vår utrettelige artspräsentør (både her i Firbladet og med Ukens Villblomst på Facebook) er botaniker også av utdannelse, og også meget bereist og har sett og fotografert planter både på fastlandet og Svalbard og andre steder.

Onsdag 16.02, kl. 18.00: Ny Østmarka nasjonalpark - naturverdier knyttet til vegetasjon, flora og funga

Foredragsholder: Egil Bendiksen

Sted: ByKuben, Myntgata 2, Oslo (inngang fra krysset Rådhusgt./Akersgt.)

Egil har arbeidet med kartlegging av naturverdier i Østmarka med tanke på ny nasjonalpark. I foredraget vil han fortelle om hvilken betydning disse naturverdiene har for at vi kan få en ny nasjonalpark rett utenfor stuedøra i Oslo.

Onsdag 9.03, kl. 18.00: Årsmøte i ØLA

Sted: ByKuben, Myntgata 2, Oslo (inngang fra krysset Rådhusgt./Akersgt.)

Velkommen til ØLAs årsmøte 2022. Etter årsmøtesakene blir det foredrag ved Signe Magnus om europeiske orkideer på frimerker

Enkel bevertning.

Har du saker som ønskes tatt opp på årsmøtet, må de være styret i hende innen 9. februar. Send en e-post til styret på: [styret\(at\)nbf-ostland.no](mailto:styret@nbf-ostland.no). Link til

årsmøtepapirer vil bli sendt medlemmene på e-post og vil bli lagt ut på ØLAs hjemmeside i forkant av møtet. Medlemmer uten datatilgang kan kontakte styret og få tilsendt årsmøtepapirer per post.

Søndag 20.03, kl. 11.00: Knopp- og kvisttur, Ekeberg

Lær å kjenne busker og trær i knoppstadiet

Turleder Anders Often (454 20 213) og Jan Wesenberg

Oppmøte: Sportsplassen trikkeholdeplass

Offentlig transport: Trikkerute 19 (fra Jernbanetorget 11:38) eller 18 (fra Jernbanetorget 11:46)

Vanskegrad: Lett tur i enkelt terreng. Vurder gode og sklisikre sko hvis det fortsatt ligger snø.

Onsdag 23.03, kl. 18:00 Foredrag og bokpresentasjon om ravinene på Østlandet

Foredragsholder: Sverre Solberg

Sted: ByKuben, Myntgata 2, Oslo (inngang fra krysset Rådhusgt./Akersgt.)

Ravinene på Romerike er svært sjeldne i verdenssammenheng og er små jungler i nærmiljøet av bregner og edelløvskog, med et spesielt mikroklima og minimalt med støy. Dette er hjem for mange arter av både planter og dyr. Dessverre er de også svært truet av arealendringer og deponier for avfall og bygningsmasser. Et grønt

årenett som stadig blir mindre og mindre. Foredraget gir god innsikt i forkant av ravineturer og kartlegging senere i år. Det vil også bli anledning til å kjøpe boka “Ravinene - Østlandets jungel”.

Lørdag 26.03, kl. 20.30–21.30: Earth Hour

Vi i ØLA og NBF støtter WWF og Earth Hour ved å slukke lyset i en time mellom klokken 20.30 og 21.30 denne dagen. Det er verdensomspennende tiltak for å markere klimasaken. Earth Hour ble første gang arrangert i 2007 og har siden vært et årlig arrangement hver siste lørdag i mars. Når hele verden slukker lyset i en time fra dette tidspunktet i sine tidssoner vil man se en skygge som bølger seg rundt jordkloden sett fra verdensrommet. Bli med å “ta bølgen” for jorda vår! Du kan lese mer om dette på www.wwf.no.

Onsdag 30.03, kl 18.00: Adventivplanteåret 2021 – med speilblikk litt bakover i tid

Foredragsholder: Tore Berg

Sted: ByKuben, Myntgata 2, Oslo (inngang fra krysset Rådhusgt./Akersgt.)

Tore forteller om alle de rare plantene som dukker opp gatelangs, på avfallsplasser og på forstyrret mark rundt om i Oslo-området. Flere av dem er svært sjeldne og eksklusive.

Torsdag 7.04, kl. 17.00: Torsdagstur i Drammen

Torsdagsturene i Drammen fortsetter. Hver andre torsdag i måneden i sommerhalvåret fra april og fram til og med oktober måned (minus juli) inviterer vi til villblomstvandring i Drammen. Turen starter fra Baker Hansen ved Drammen jbst. Hvis du har muligheter til å komme til Baker Hansen fra kl. 15:45, så spiser vi litt og prater om hvor dagens torsdagstur skal gå.

Turleder: Tore Berg (975 03 649)

Oppmøte: Baker Hansen, Tollbugt,1, foran Drammen jbst, fra kl. 15:45 med avmarsj kl. 17.00.

Vanskegrad: Dette er lette turer i enkelt terreng

Tirsdag 19.04, kl. 17.00: Tirsdagstur i Oslo

Årets første tirsdagstur blir ikke første tirsdag i april, men alle senere tirsdagsturer vil bli første tirsdag i måneden. (Grunn: Anders kan ikke 5. april.)

Hver første tirsdag i måneden fram til og med oktober (minus juli) inviterer vi til villblomstvandring i byen, der du kan bli kjent med spennende planter i Oslo-naturen. Turen starter fra Baker Hansen i Ruseløkkveien. Hvis du har muligheter til å komme til Baker Hansen fra kl. 15:45, så spiser vi litt og prater om hvor dagens tirsdagstur skal gå. Vi kan ta tog eller T-bane til en annen stasjon, og ser hva vi kan finne i gangavstand fra denne.

Turleder: Anders Often (454 20 213)

Oppmøte: Baker Hansen i Vika, Ruseløkkveien 3 (like ved Nationaltheatret Stasjon), fra kl. 15:45 med avmarsj kl. 17:00.

Vanskegrad: Dette er lette turer i enkelt terreng

Helgen 22.–24.04: Hagemessa i Lillestrøm

Endelig etter to år med avlysninger er Hagemessa tilbake igjen. På grunn av fortsatt usikkerhet med smitte vil ØLA avvente deltakelse med stand og foredrag. Følg med på våre digitale plattformer.

Lørdag 23.04 og søndag 24.04: Fiolkurs

Fioler er vakre villblomster som appellerer til folk. Det er lett å kjenne igjen en fiol, men de ulike artene kan være vriene å skille fra hverandre – og flere av disse hybridiserer. Vi har fått Thomas Marcussen, Norges fremste ekspert på fioler, til å holde fiolkurs over to dager. Kurset vil foregå i felt. Opplegget blir slik:

Lørdag 23.04, kl. 11-14, Hovedøya, Oslo, Ta med niste til spisepause. Oppmøte:

Båtrute B1 fra Aker brygge kl. 10.30 OBS! Sjekk rutetidene

Søndag 24.04, kl. 10:40-14:00, Hole. Oppmøte busstoppet Sundvollen E16 kl. 10.40.

Bussrute 200 (Hønefossbussen) går fra Oslo bussterminal kl. 9.40. OBS! Sjekk

rutetidene. Derfra felles transport med privatbiler til aktuelle lokaliteter i området. Ta med niste til spisepause.

Turleder: Thomas Marcussen (415 63 219)

Lørdag 30.04, kl 11:00 Tur til sørspissen Malmøya

Vi ser etter tidlige vårplanter.

Turleder: Anders Often (454 20 213)

Oppmøte: Nedre Bekkelaget bussholdeplass. Turlederen møter dere her.

OBS! Vær presis, for å rekke selvkjørende buss et stykke utover på øya.

Kollektivtransport: Bussrute 81 fra Stortingsgata (Nat.teathret) kl 17.33. OBS! Sjekk rutetidene.

Månedsskiftet april/ mai, Kartleggingstur til Steindalen, Jølsen i Lillestrøm kommune

Dato er ikke bestemt, men det blir en kartleggingstur. Følg med på ØLAs digitale plattformer. Her er edelløvskog og en jungel av arter som lever i fuktige raviner. Denne ravinen er foreslått brukt til deponi for rivningsmasser. Kartleggingen er tverrfaglig i samarbeid med Naturvernforbundet i Lillestrøm.

Tirsdag 3.05, kl. 17.00: Tirsdagstur i Oslo

Se tirsdag 19. april for nærmere beskrivelse

Torsdag i Mai: Torsdagstur i Drammen

Det blir torsdagstur i Drammen i mai måned, men turleder Tore Berg vil ikke tidlig binde seg til en bestemt dato. Følg med på ØLAs digitale kanaler for å se når det blir. Se torsdag 7. april for nærmere beskrivelse av opplegget.

Onsdag 11.05, kl.18.00: Tur til Olavskilden i Lørenskog

Oppmøte: På P-plass i Sørlihavna. Busstopp Sørlihavna. Evt. Lørenskog kirke.
Turleder: Line Hørlyk (48 03 49 02)

Da Lørenskog kirke ble bygget for rundt 900 år siden ble guden Tor så sint at han kastet hammeren sin etter kirken. Han traff ikke kirken, men toppen av en bergknaus rett ved siden av. Der hammeren traff sprang det opp en kilde, og den har aldri gått tørr, selv ikke i de tørreste somre. Berget heter Hammersberget og kilden heter Olavskilden etter Olav den hellige som beskyttet kirken. Her er det fin utsikt over Lørenskog. Vi ser etter nyresildre på et tørrberg her og litt andre planter på vår vei.
Vanskelighetsgrad: Ikke så langt å gå, men litt bratt opp til toppen på gruset sti.

Søndag 15.05.22, kl. 12.00: Tur til Gressholmen i Oslofjorden

Tørrbakkene på Gressholmen har mange botaniske godbiter

Turledere: Jan Wesenberg (908 88 683) og Eva Lieungh (411 87 718)

Oppmøte: Kaia på Gressholmen, ta båt fra Aker Brygge kl. 12.00. OBS! Hvis det blir fint vær kan det bli mange reisende. Ta gjerne en tidligere båt.

Vanskegrad: sti i terreng, ikke spesielt vanskelig

Pinsehelga 3.–6.06 Botanikkdagene

ØLA skal arrangere Botanikkdagene. Det er åpent for alle medlemmer i Norsk Botanisk Forening. Det skulle vært i fjor, men ble da avlyst pga. pandemien.

Mer info kommer senere, men hold allerede nå av pinsedagene til fine blomsterturer i Oslo-området og hyggelig sosialt samvær.

Søndag 19.06, kl 11:00 Villblomstenes dag

Som tidligere år blir det mange turer i Oslo og Akershus. Mer informasjon senere, følg med på ØLAs digitale plattformer.

Registrering på Artsobservasjoner

Registreringer fra turene gjøres av turleder eller annen person utnevnt av turleder. Turdeltakere som ønsker å bli registrert som medobservatør på turen, gir sitt fulle navn og telefonnummer til registrator. Vi ønsker at ingen turdeltakere gjør egne registreringer i Artsobservasjoner uten forhåndsavtale med turleder/registrator på turene til ØLA. Medobservatører kan selv legge inn bilder på Artsobservasjoner etter at funnet er registrert. Pass på at bildet viser registrert art.

I år var de 20.gangen Villblomstenes dag ble arrangert i Norge, og det feiret vi med hele 22 turer i ØLA! Vi ble kåret til den grunnorganisasjonen med desidert flest turer i NBF! Til sammen hadde i overkant av 300 deltakere. Tusen takk til alle turledere som stilte opp på jubileumsdagen og laget fine turer i sitt nærmiljø. De har fått tilsendt en oppmerksomhet fra ledelsen i NBF som takk for innsatsen. Det var fortsatt korona rundt oss og helsemyndighetens regler ble fulgt på turene. Derfor måtte vi sette et maksimumsantall på 20 deltakere per tur ved påmelding. Men vi så at flere fortsatt kviet seg for smittefaren som enda er rundt oss i samfunnet. Derfor kom det frem noe nytt av året: to digitale turer, slik at

man kunne nå flere som ikke hadde anledning til eller ønsket å møte fysisk. I tillegg hadde NBF sentralt lagt mye info på sin hjemmeside, så det var mye å velge i når jubileet skulle markeres.

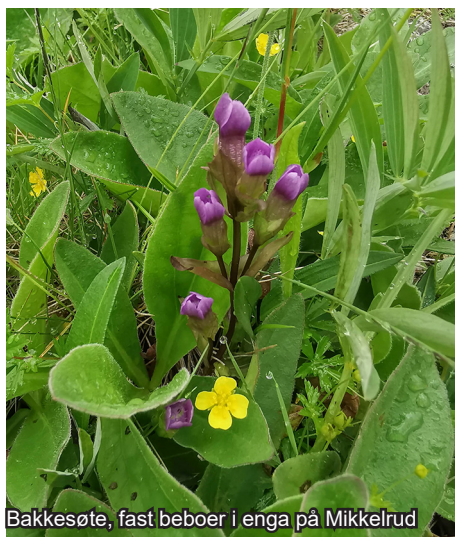
I hele Norge var det til sammen 64 turer på Villblomstenes dag. Et kort referat fra årets VBD-turer i ØLA:

1. Asker. Tur fra Holmen til Syverstadbråten og Syverstaddammene. 15 deltakere fikk se bl.a. lodnestarr og dronningstarr, men mest inntrykk gjorde engnellik, som flere mente måtte være en forvilla hageplante! Turleder var Svein Olav Drangeid.

2. Aurskog-Høland. Per Madsen stilte som turleder i solblomenga på

Dronningstarr fra villblomstturen i Asker

Bakkeseöte, fast beboer i enga på Mikkelrud

finneplassen Mikkelrud. Regn på morgenen og disig utover dagen gav en oppblomstring av knott som holdt de 26 deltakerne med selskap. Men de små plageåndene klarte ikke å ta gleden fra en fantastisk blomstring, hvor i tillegg to nye blomsterarter har etablert seg – småengkall og grov nattfiol. En ny totalinventering av området er på trappene.

3. Bærum-1. På tur rundt Kalvøya hadde turlleder Kristin Vigander

Amerikahumleblom fra Lørenskog-turen

med seg 11 deltakere. Det var sol og ganske fint vær med rundt 20 grader. Dragehode og flere arter knyttet til kalktørrberg var noe av det som kunne beskes her. Eget referat med mange fine bilder fra turen ligger på Kristins hjemmeside, www.kristvi.net.

4. Bærum-2: Lilløyplassen. Denne turen måtte dessverre avlyses på kort varsel da det var nye byggearbeider og fersdelsforbud i det aktuelle området en liten periode fremover av sikkerhetsmessige årsaker.

5. Frogn. Med Siri Khalsa og Liselotte Krøger som turledere var det til sammen 6 deltakere som ble tatt med på en fin vandring ved Hallangspollen. Her blomstret bl.a. grov nattfiol fint nå.

6. Lørenskog. Her var det tur på Vallerud fra Ekerud til Lintjern, i kanten av Østmarka. Siden turen gikk i både skog og myr fikk man med seg mange arter knyttet til forskjellige typer voksesteder. Langs gangstien så man både enghumleblom, kratthumleblom og den nye

Kåre Homble (t.h.) leder villblomsttur i Nannestad

fremmedarten amerikahumleblom. På myra var det både rund- og smalsoldogg, molter og hvitlyng. 83 arter ble notert. Turlleder var Audun Åby og de var til sammen fire deltakere på tur i lett overskyet vær.

7. Nannestad. Fra Sør-Kringler var det ettermiddagstur med Kåre Homble. I regnskurvær og 14 grader var det 6 deltakere som var med. «Vi konsentrerte oss om engarter, i høgstaudeeng, middels fuktig eng og tørrbakkeeng. Spesielt fint var det å se ballblom i full blomst og en rik forekomst av brunrot. Grov nattfiol blomstret fortsatt, og den utpregete tørrengarten sølvmyr sto også i full blomst. Blåklokke-blomstringen var derimot bare så vidt kommet i gang. Mest spesielt var det nok at vi klarte å finne igjen moskusurten (i frukt) under meterhøg vegetasjon i regnværet», forteller Kåre.

8. Nesodden-1. Ola Eian var turlleder for en digital vandring (direktesending uten fysisk publikum) som gikk grøftelangs til kysten Berger

– Hellevik på Nesodden. 40 så på direkte hele turen, men ca. 4000 er nådd med innlegget der videoopptak ligger! En av plantene de så på var knollmjørdurt.

9. Nesodden-2. Blomstervandringen til turlleder Ragnhild Hokholt startet med en kunstutstilling i Nesoddparken. Så gikk de rundt i nærområdet og så på vanlige veikantplanter som tirltunge, ryllik og hundekjeks m.fl. som blomstrer så fint der folk ferdes.

10. Nordre Follo-1. Fra Langhus stasjon gikk denne turen en runde innom Nordås og Dalsåsen med Geir Arne Evje som turlleder i pent vær med 16 deltakere. Geir Arne har alltid noen spennende arter å vise frem på turene sine og denne gangen fikk deltakerne se blant annet svartburkne, moskusurt, krattfiol, humle og krusfellmose.

11. Nordre Follo-2. Bjørn Gunnar Ganger hadde med seg 20 deltakere på fire-timers tur i Svartskogområdet, hvor de blant annet fikk se hartmannstarr. På Sjødalstrand fortalte plommedyrkeren om gården og restene etter urtehagen til munkene på Hovedøya.

12. Oslo – Alnæva. Turen gikk fra Grorud til Høllaløkka med 14 deltakere. Mange fremmedarter var å se på denne turen, som fagerfredløs, parkslirekne, platanlønn og amerikamjølke. Turledere var Eva

Lieungh og Solveig Bua Løken.

13. Oslo – Bygdøy. Turleder Klaus Høiland valgte å ta denne turen digitalt og allerede torsdagen før kunne medlemmer følge denne «vandringen» med presentasjon av flere av Bygdøys spesielle arter. Området som ble valgt ut for tur var rundt Rodeløkka kafe, der stien begynner som en plankelagt sti gjennom takrør første delen før man kommer ut på berggrunn. Ikke noe botanikk kan forstås uten å se litt på geologien, som her i Oslofeltet er så spesiell. Flere millioner år gammel leirskifer og kalkstein ligger i «striper» på høykant flere steder her. Plantene som vokser her liker kalk og tåler tørke godt og flere er rødlista fordi vi har så få slike voksesteder i Norge. Aksveronika, knollmjødur, nikkesmelle og smaltimotei for eksempel. Krydderplanter som bergmynte/kung og bakketimian finnes her, men blir stadig færre. Og fargerike planter som blåveis om våren og blodstorkenebb litt senere. Men også her sniker fremmede problemarter seg inn, som sprikemispel og andre forvilla mispelarter fra hager og fuglespredt som skygger ut andre arter. Må være botaniker for å luke disse for å skille ut dverg- og svartmispel som er naturlig tilhørende. Det er et problem i forvaltningen. 73 deltakere fulgte foredraget. Foredraget ligger

Fra Hanne Utigards tur på Kjelsås

Foto: Hanne Utigard

nå på NBF sin YouTube-kanal og sommerminnene kan oppleves når som helst!.

14. Oslo – Kjelsås. Dette var turen for de som ville lære mer om matnyttige og spiselige ville planter. Turleder Hanne Utigard hadde med seg 12 deltakere fra Kjelsås til Nydalen og de var innom rundt 60 forskjellige arter langs veien, kanskje ikke så mange nye arter, men det ble skapt mye entusiasme rundt de man fant og noen ble sikkert satt på menyen til deltakerne de neste dagene.

15. Oslo – Lindøya. Brita Stedje og Magnus Eng hadde med seg 10 deltakere ut til Lindøya i Oslofjorden. De fant og demonstrerte ca. 50 arter av forskjellige kategorier planter fra høyrisikoarter (eks. russesvalerot) via hagerømlinger til naturlig forekommende arter. Av mer eksklusive arter kan nevnes hjortetrøst, fagerklokke, knollmjødur, nikkesmelle, smaltimotei, hjertegras,

blodstorkenebb og strandkål.

16. Oslo – Maridalen. I Maridalen pynter man kirken med villblomster til en blomstergudstjeneste før blomstervandringen på Villblomstenes dag. Men i år måtte man gå litt lenger for å plukke blomster da kommunen uten forvarsel hadde snauklippet den flotte, blomstrende slåttenga foran kirken og meiet med nattfioler og alle de vakre midtsommerblomstene som stod så fint der. Helt meningsløst og sjokkerende for de som så varsomt steller enga. Siden det oftest kommer mange på denne vandringen, hadde turleder Gunnar Bjune fått forsterkninger fra ØLA med noen ekstra turledere. Henrik Andreas Torp kom og var med, det gjorde også May Berthelsen og Signe Magnus, som egentlig skulle ha egen tur på Lilløyplassen, men denne ble avlyst på kort varsel på grunn av byggearbeider i området. I godt sommervær og 20 grader sol, ble 21 deltakere ekstra godt kjent med Maridalens flora mellom kirken

og Hammeren. Det ble også funnet en rognasal som de som var godt kjent ikke hadde lagt merke til. Turen ble avsluttet i Kirkebyhagen der de rødlistede solblomene nettopp hadde sprunget ut.

17. Oslo – Røverkollen. Kveldstur fra Romsås opp til Røverkollen kl. 19.30. Her var det bare turlederne Jan Wesenberg og Eva Lieungh som møtte opp. Regn på kvelden holdt sikkert mange tilbake. Men de fikk testet ut en av de nye felt-pc'ene vi har kjøpt i ØLA og fikk registrert mange planter i dette artsrike området. Blant annet flekkmarihånd, brudespore, blodstorkenebb, storblåfjær, villin og katterot.

18. Oslo – Østensjøvannet. Seks deltakere fulgte Jan Wesenberg på blomstertur fra p-plassen til «brenneriruinene» og tilbake igjen. Hovedattraksjonen her ved Østensjøvannet er vassstelg, men de fikk også se dvergmaure og myrkongle. Ellers underveis brei og smal dunkjevle, gråselje, selsnepe, istervier, dikeforglemmegei, og ellers vanlige veikantplanter.

19. Rælingen – Lørenskog. Fra Sandbekkstua opp bekkedalen til Åmotdammen ledet Line Hørlyk og Kari Roe Lenvik en delvis skotsk-engelsk delegasjon da flere av de 7 deltakerne hadde britisk tilhørighet. Det var en så morsom tur, hvor vi også snakket mye om

skotske plantenavn. For eksempel heter bregne fern på engelsk, men i skottene sier bracken, for de har mer norsk påvirkning i språket. Bracken blir oftest brukt om einstape, som en pestplante i de engelske og skotske åssidene, der den fortrenger det meste av annen vegetasjon er helt unyttig som beite- og fôrplante. Enghumbleblom kaller vi for grannys motch, fortalte Mike Fergus. Det kan oversettes til bestemors kyse, sånne hodeplagg man hadde i gamle dager, om man tenker seg blomsten som en hatt på et hode. Turt, tyrihjel, storklokker og skogvikke stod i knopp her enda, men Kari hadde med flora og viste alle bilder av hvordan blomsten så ut utsprunget. Vi hadde håpet og se fossekallen som holder i bekken her, men i dag var det en annen spesiell fugl satt og vippet med stjerten på en stein. som vi heller ikke ser så ofte. Det var en vintererle, kunne Trond Wormstrand fortelle. Den hekker i de bratte bergveggene her.

20. Skedsmo (Lillestrøm). Simen Hyll Hansen og Carina Rose ledet turen gjennom kulturlandskapet langs pilegrimsleden på Farseggen fra Skedsmo Kirke mot Leirsund. Det var 7 deltakere hvor tre var barn. De vandret gjennom veikanter fulle av fargerike utsprungne midtsommerblomster som skogstorkenebb, rød jonsokblom,

hundekjeks, karve, kanelroser og bustnype. Slik vi ønsker at alle veikanter skal få blomstre når det er sommer!

21. Ås – Breivoll gård. Anders Often ledet turen her og hadde med seg 5 deltakere. De botansierte på tørrbakker og tørrberg nord for tunet. Og i vestvendt, ganske bratt og rik skogkant rett øst for tunet. Her er det store og fine sommereik og blant annet ganske mye åkermåne, krans- og bergmynte. Og rik buskvegetasjon.

22. Ås – Syverud. Det var yr og grått på formiddagen, og det skremte mange av de påmeldte fra å møte opp, men det lysnet heldigvis utover dagen. De 7 deltakere som fulgte Siri Lie Olsen og Jørn Olav Løkken på blomstervandring langs Syverudbekken, fikk en fin tur i variert terreng med både skog, eng, våtmark og veikanter. Etter ønske fra deltakerne fokuserte vi på kjennetegn for de ulike plantefamiliene, og etter hvert ble de godt kjent med både soleiefamilien, rosefamilien, erteblomstfamilien, gressfamilien og flere andre. Turruta ble lagt innom lokaliteter med vanlige arter som engsoleie, gjerdevikke, markjordbær, mjødukt, skogstorkenebb, vendelrot, strutseving og hundegras. Dagens bonus var to sjeldne og rødlistede arter: pelsblæremose og bleikdoggnål.

Line Hørlyk

På kryss og tvers ...

S i S I D E N

Bjanes i Fetsund

med naturreservatet ved elveutløpet til Glomma og Nitelva i Øyeren var turmål for ØLA den 19. mai 2021. Det var 11 deltakere med på turen, hvor de fleste ble vel en halv time forsinket da en hjullaster hadde gått tom for bensin midt på Fetsundbrua og skapte en timelang kø. Tordenskyer hang over oss, men de forsvant og det ble en fantastisk vakker kveld med solskinn og vårbloomstring. Fortsatt stod hvitveisen som hvite tepper og gjøksyre blomstret nesten like mye. Innimellom disse fant vi forholdsvis store mengder med blomstrende moskusurt, som i år hadde blitt funnet ny for området av Rune Krumsvik. Av en eller annen grunn har den ikke vært registrert i området før i år, enda det er et naturreservat som en skulle tro var grundig undersøkt? Antakelig har ingen vært her tidlig nok. Marianøkleblom, nyresoleie, korsknapp blomstret langs bakken ved stabburet, mens rød jonsokblom, hundekjeks og stormaure stod i knopp. Askealleen var det ikke blitt blader på enda. Men de store

19
MAI
2021

Turdeltakerne foran stabburet på Bjanes

Moskusurt *Adoxa moschatellina*, nyoppdaget på Bjanes i år.

bjørketrærne hadde fått «museører» og det «snødde» stadig rakler som falt av fra disse ned i hodene på oss. Strutseving stod med sine «fiddlehead» eller «bispestaver» som bladene likner på når de ikke har rullet seg ut enda. Dette er den eneste spiselige bregnen vi har i Norge (vi regner ikke sisselrot som mat). Sporene sitter på egne små, fertile blader og ikke på baksiden av de store bladene som er det vanlige for de fleste andre bregner i Norge. Tynne «sytråder» av bregnen fugletelg var også i ferd med å strekke ut bladene sine. Maigull, maiblom/bittekonvall, skogsivaks

Foto: Line Hørnyk

Foto: Geir Arne Eyle

fant vi og nyutspungen hegg duftet i kveldstimene. Fremmedartene høstberberis og rødhyll, som mest sannsynlig er fuglespredd her, dukket opp innimellom annen vegetasjon. Vi studerte et grantré med masse rødlig hannkongler og noen få hunnkongler helt ytterst på grenene. Bleikfiol, som var på ekstra utkikk etter, fant vi ikke. Vi fant faktisk ikke en eneste fiol av noe slag. Men en ekstra overraskelse kom da vi skulle sette oss ned og ta en rast. Der stod det 40 cm høye standere med frøkapsler av det vi tror er grov nattfiol og nye ferske bladrosetter, også noen litt ved siden av som kunne minne om stortveblad! Kunne det være begge deler her? Dette oppdaget vi ikke før vi nesten var ferdige med matpakka og satt og tittet ned i gress og mose rundt oss. Nikkevintergrønn vokste det også der. Så hit må vi dra ved St. Hans-tider og se om de har kommet i blomst. Da er det kanskje mulig å gå i strandkanten der det er sand også, men nå i snøsmeltinga var det flomvann var helt opp til stien. I slike sumpområder er det mye fuglesang, blant annet svarttrosten sang så vakkert, men også traner lenger ut mot Øyeren ljommet med sine skarpe skrik gjennom landskapet. Kveldens turledere var Geir Arne Evje og Line Hørlyk.

Line Hørlyk

Malmøya

8. juni ledet Geir Arne Evje en nyperosetur i Malmøya i Oslofjorden. Vi så på mellomnype, bustnype, steinnype, kjøttnype og vakre kanelroser. Strandkryp, strandsmelle, strandvortemelk, strandrug, strandrisp, strandrug, strandkål og fremmedarten strandkarse fant vi, av navnet pussig nok, en del av i strandsonen. Hjorterot, hundetunge, knollmjødur, kantkonvall, krattalant og flere veikantplanter så vi også på. Vi var innom smalsøtelokaliteten hvor vi har dugnad om høsten, men disse kommer i blomst senere på året. Bjørn Håkon Smevold kom på slutten av turen og viste oss rødlistearten marisko som har en lokalitet på øya her. Han er floravokter for disse og hjelper å pollinere dem med tannlegeredskap

Turleder Geir Arne Evje forteller om plantene i naturreservatet på Malmøya

Foto: Line Hørlyk

Floravokter Bjørn Håkon Smevold er «verdens største humle» og hjelper marisko-bestanden på Malmøya med pollineringen

for å sikre bestanden. Men det som var mest iøynefallende var den enorme blomstringa av fremmedarten gullregn. 12 deltakere var med å rusle rundt på denne spesielle øya med trange veier, fjordutsikt og særdeles rik flora, med en innlagt rast på stranda i naturreservatet der bølger brungule av furupollen slo mot land.

Line Hørlyk

Vesetravina i Nes

13. juni inviterte Kulturminnebøndene til en ettermiddagstur i Vesetravina nedenfor

8
JUN
2021

Kåre Homble forteller om blomstene i slåttenga Fleskebakken

Esval Miljøpark (avfallsanlegg) ved elva Vorma. Det var 50 deltakere med på turen som av koronahensyn ble delt inn i grupper på 10 som gikk i passe avstand fra hverandre med hver sine turledere. Det ble først en tur innom slåttenga Fleskebakken, der Kåre Homble fortalte om hvor viktige slike blomsterenger er for å ta vare på artsmangfold og pollinerende insekter. Her finnes bl.a. marianøkleblom, engknoppurt, prestekrager, blåklokker, gjeldkarve, gulaks og kanelroser. Videre forsvant stien bratt ned i en jungel av bregner, store trær, og bøyd og velta trær og frodig grønn vegetasjon. Varmekjære trær som alm vokste det en del av her. Vi hørte på mye fuglesang og fortellinger om fugler som lever her, fra Sverre Solberg, som nevnte bl.a. rosenfink, gulsanger, løvsanger, vendehals, munk, gulspurv og rødvingetrost. Vi fikk også lære mye som sopp og kjuker. Gaute Mohn Jensen sa at capsen han hadde på seg var laget av knuskkjuke. Kjøttet fra

På vandring i bregneskog i Vesetravina

denne kan nemlig hakkes, bankes og lutes slik at det blir et produkt som likner på skinn, som man kan lage ting av. En annen kjuke, bjørkekjuke, blir også kalt knivkjuke fordi den fungerte som «nålepute» for redskap i gamle dager. Ötzi-mannen som ble funnet i isen i Alpene hadde begge disse kjukene i veska si. Geir Sjølie fortalte om økosystem i ravinene og om en stabil kattuglebestand, om større dyr som elg, rådyr og gaupe og om smågnagere og amfibier som lever her er og er en del av næringskjeden. Det ble en fire-timers tur som ble avslutta med matpakker på Hol gård. Vi var mange opplevelser rikere og med masse ny kunnskap. For de som hadde litt mer tid så kunne man bli med å se på noen gamle gravhauger til slutt. Vel vitende om at fyllinga på Evall er i stadig utvidelse og at motorveispøkelsen gjennom bygda truer viktige naturlokaliteter.

Line Hørlyk

Maridalen

20. juni var det kveldstur i vakre Maridalen. Det var lettsky og sol, rundt 20 grader og 11 deltakere. Vi gikk fra Maridalen kirke og ut på en odde i Maridalsvannet med ganske variert vegetasjon. Mest spennende funn var krusfrø som vi fant ytterst på odden i en åkerkant. Ellers fant vi vakkert blomstrende krossved, brunrot, gulaks og mange forskjellige bregner. Kirsten og Gunnar Bjune var lokale veivisere og Geir Arne Evje og Line Hørlyk var turledere.

20
JUN
2021

Line Hørlyk

Bjanes igjen

Den 30.06.21 ble det en oppfølgingstur til Bjanes for å sjekke om orkideene var i blomst. Geir Arne, Line og Knut Bjørnstad fant igjen grov nattfiol, men disse var delvis beitet bort av rådyr med kalv som vi så i åkerkanten. Noen stortveblad fant vi imidlertid ikke, selv om ønsket var stort. Det var nok grov nattfiol alt sammen. Men myrstjerneblom var et hyggelig nytt bekjentskap, den er heller ikke så vanlig. Geir Arne hadde med en av de nyinnkjøpte felt-pc-ene, og han la inn 96 arter i Artsobservasjoner. Villroseblomstringa var veldig flott i området her nå, spesielt

30
JUN
2021

Myrstjerneblom, sjeldenhet på Bjanes

bustnype og hybriden mellomnype *Rosa x subcanina*. Noen tur ned til vannkanten ble det ikke, i det hele tatt orket vi ikke være der så lenge nå som flommyggen var kommet på vingene – og den var det enorme mengder av!

Line Hørlyk

Bregnetur til Gruvelia på Romeriksåsen

Bare fire deltakere, men en artig tur inn i hjertet av Romeriksåsen, til Oslo/Akershus' eneste forekomst av den oseaniske bregnen smørtelg, oppdaget i fjor. Turen var en "raskt inn – raskt ut"-tur, men vi fikk sett det vi skulle: en pen bestand smørtelg (og dertil ei tue ganske langt fra den tidligere kjente forekomsten), fjellburkne og mengder med bjørnekam. Dessuten dumpet vi over en småarve som kan vise seg å være normansarve, men som fortsatt ligger ubestemt i pressebunka.

Jan Wesenberg

25
JUL
2021

Smørtelg – eneste sted i Oslo/Akershus

ØLAs overnattings- tur Valdres 5.-8. august

Vi var på forhånd skeptiske til å arrangere overnattingstur under pandemien. Men vi følte oss tryggere etterat vi valgte Røde kors stedet Merket som vår base og fikk høre at de hadde gode rutiner. Selv om de hadde holdt åpent for gjester det meste av det siste året, hadde det ikke vært smitteutbrudd.

Torsdag ettermiddag var vi 15 deltakere fordelt i fire privatbiler som dro oppover, en fin blanding av unge botanikere og godt voksne seniorer. Neste dag dro vi på langtur til Røssjøkollane i Langsua nasjonalpark, Nordre Land for å se

5-8
AUG
2021

Deltakerne på Valdres-turen

skjeggklokke. Her skulle det være en stor forekomst av planten, og lokaliteten er omtalt i Blyttia 64:243-248. Vi fant skjeggklokker flere steder i den sørvendte ura, men vi kunne ikke kalle det en stor forekomst! En av deltakerne, Dag Hovind, hadde vært der flere år før og mente at det da var langt flere skjeggklokker. Kan det være gjengroing? Det må legges til at været ikke var det beste denne dagen. Den kraftigste bygen kom da vi var i ura og letingen vår etter skjeggklokker ble en smule amputert. Av annet vi så kan nevnes: kongsspir, norsk vintergrønn, trillingsiv og hvitsoleie. Om kvelden hadde de unge botanikere laget mimelek der vi etter tur fikk i oppgave å mime en plante de andre skulle gjette.

Skjeggklokke fra Røssjøkollane

Neste dag, lørdagen, var avsatt til kartlegging. Sør for elva Tisleia var det omtrent ikke registrert planter, mens det nordafor var mange registreringer. Var det en tilfeldighet eller reelt? Vi delte oss i tre grupper og dro til ulike lokaliteter. Det meste var skrinne fjellskog, men med rikere flora på setervoller og rikmyrer. Vi registrerte rundt 300 arter, mest karplanter, men også moser og noen få lav og sopp. Bakketsøte (rødlistet som NT) fant vi fire steder, men også snøetsøte og bittersøte. Kvelden ble brukt til artsbestemmelse og legge inn i artsobservasjoner.

Siste dag, søndagen, planla vi å besøke en lokalitet på hjemveien, Liaskogen. Her skal det være funnet

Huldreblom fra Liaskogen

huldreblom, og denne fant vi til stor begeistring blant deltakerne. Etter en hyggelig matpakkespising på et sted med masseforekomst av store blåbær tok vi avskjed etter tre flotte blomsterdager i Valdres.

Svein Olav Drangeid

Slåttekurs i Nordmarka

Helgen 13.–15. august arrangerte NBF slåttekurs igjen på artsrike enger i Nordmarka, Oslo. Vi var glade for at Mats Rosengren, ”Lie-Mats” fra Sverige, kunne passere grensen og være instruktør i år igjen. Han kommer med bil med en tilhenger

**13-15
AUG
2021**

Lie-Mats var instruktør

full av ljàer og utstyr til alle de 13 deltakerne.

Området vi var i er Utvalgt kulturlandskap for Oslo. Der er flere artsrike slåttemarken som skjottes hvert år. Vi bodde på Studenterhytta, som serverer utrolig god mat. Det er så koselig på Studenterhytta at det kjennes nesten som å komme hjem igjen når man kommer dit hvert år i august. Oppstart på trening med ljà skjedde på den enga som ligger nærmest Studenterhytta: Myrås. Vi har ikke vært der tidligere og det var spennende å bli kjent med en ny eng. Der ble det stor jubel når en av deltakerne oppdaget et flott individ av bakkeseote når hun slo i den gjengrodde delen med

I flokk og følge

Ei bakkesøte som er blitt spart

einstape (se bilde). Resten av kurset var på Blankvannsbråtan hvor vi ble mottatt av Anders Håan. Han fortalte om historikken til plassen og om hvordan han jobber med å holde kulturlandskapet i hevd. Anders rydder nå også steinrøysene i innmarka slik at de skal bli mer synlige i landskapsbildet. Når

slåttedagene var slutt sto det ”øyer” igjen med fagerknoppurt, gulmaure og smørbukk. Disse seintblomstrende artene tiltrekker seg insekter til langt ut i september, så de slås sist av alt.

Slåttekurset er variert med praktiske øvelser i ljåslått og økter med botanikk. Kurset har blitt en fin tradisjon for NBF og jeg håper at vi kan fortsette å ha mange nye innholdsrike slåttekurser i fremtiden.

Kristina Bjureke

Slått på Ola Narr

Drop-in slåttekurs på Ola Narr varte litt kortere i år enn tidligere år, men det var nærmere 30 interesserte med rett fra starten denne fine sommerkvelden. Det er veldig bra oppmøte. Kristina Bjureke fortalte om slåtteengens biologi, Bård Bredesen fra Bymiljøetaten i Oslo kommune fortalte om skjøtsel av slåttemarkene og Bent Nilsen stilte som slåtteinstruktør. Hele arealet som ble etablert i 2017 ble slått og det frørike høyet skal brukes til etablering av nye blomsterenger i byen (for eksempel på Akershus). NBF-ØLA hadde stand og delte ut slåttebrosjyrer og annet materiell. På standen deltok Ola Eian, Geir Arne Evje, Line Hørlyk og Marlene Palm. Noen dager i forkant slåtten var landbruks- og matminister Olaug

17
AUG
2021

Slått midt i Oslo – på Ola Narr!

Kristina Bjureke orienterer – og Geir Arne Evje og Line Hørlyk styrer standen

Bollestad (KrF) og klima- og miljøvernminister Sveinung Rotevatn (SV) på besøk i enga her og prøvde seg på ljaslått sammen med Bård Bredesen, botaniker Kristina Bjureke og entomolog Hallvard Elven da NRK Dagsrevyen laget et innslag om viktige blomsterenger og pollinerende insekter.

Marlene Palm og Line Hørlyk

Kanadagullris- dugnader

Tre kanadagullrisdugnader ble utført i Lørenskog tre mandager på rad i september, 13., 20. og 27.09.2021. Det var Naturvernforbundet i Lørenskog (NiL) ved leder Tom Clark som stod for det praktiske arrangementet, i samarbeid med Lørenskog Kommune, representert ved Frida Walle som er nyansatt landskapsingeniør, Lørenskog Elveforum og NBF-ØLA. Oppdraget var å fjerne fremmedarten kanadagullris på utsatte områder. Første dugnad var langs Ellingsrudelva nedenfor Lørenskog stasjon. Det var 11 fremmøtte. Line Hørlyk startet med å informere om fremmede arter og hvilken trussel noen av disse utgjør for den stedegne og sarte floraen vi har Norge. Fremmede arter i risikogrupper har de siste årene spredt seg så mye at vi ofte må prioritere områder der de gjør en direkte trussel for de mest sjeldne artene. Floravokter Bjørn Håkon Smevold fortalte om erfaringer ved å fjerne fremmedarter. Det var litt i seneste laget for kanadagullrisdugnad nå fordi planten de fleste steder har gått i frø. Så da måtte vi bruke en litt annen taktikk – vi

13
SEP
2021

20
SEP
2021

27
SEP
2021

Foto: Line Hørlyk

Kandagullris har mange rotskudd om høsten som det viktig å få med når man luker

måtte klippe av toppen med frøstand oppi sekken først, før vi nappet opp resten av planta med rota. Det blir om høsten utviklet mange rotskudd som det er viktig å få med seg. Dette er området hvor det vokser kjempesoleie som er rødlista. Nå er ikke kandagullris en direkte trussel for denne, fordi den ikke er i vannkanten, men der stod det både kjempespringfrø og mongolspringfrø. Spesielt sistnevnte var det mye av og i monsterstørrelser. Ingen hadde før sett mongolspringfrø som var mellom 150 og 180 cm høye! Disse var stort sett i blomst enda og vi fikk kanskje forhindre en del spredning da det ble

De største mongolspringfrø-plantene vi noen gang har sett

Foto: Line Hørlyk

Flott dugnadsgjeng ved Bårilbekken

Foto: Geir Arne Eyle

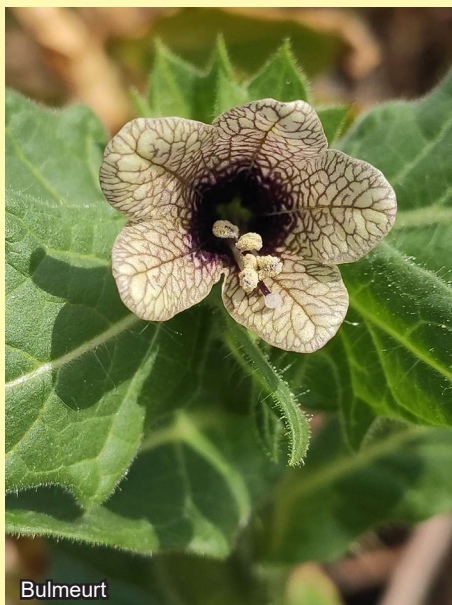
luka bort en hel sekk med disse. Og 25 sekker med kandagullris. Etterpå var det pizza for de som ønsket og vi satt ute for det var så varmt denne ettermiddagen og kvelden. Her var det ekstra hyggelig å bli litt kjent på tvers av foreningene.

Line Hørlyk

Aksveronika

Bulmeurt

Øy- og bytur med Tore Berg

Søndag 26. september 2021, samlet noen titalls botanikkinteresserte seg på Aker Brygge for en ekskursjon til Nakholmen ledet av Tore Berg. Vi hadde en flott tur som både tok for seg den typiske (men like fullt spesielle) floraen man finner på Oslo-øyene, såvel som mer eksotiske innslag. Av hjemlige arter fant vi blant annet aksveronika, nikkesmelle og knollmjørdurt.

Nakholmen er en relativt menneskepåvirket øy, sett mot for eksempel Hovedøya og Gressholmen. Derfor var det også en del arter å finne knyttet til hagebruk, hageavfall

26
SEP
2021

Nonsblom

og forstyrrelser. På dumpingstedene for hageavfall viste Tore fram den hypersjeldne vill bokhvete (*Fagopyrum tataricum*). På strandengene i nærheten så vi på store forekomster av hundetunge og bulmeurt. Vi fant også arter som nonsblom, byvortemelk og hundepersille. Legeløvehale ble også

gjenfunnet.

Turen gikk videre tilbake til Oslo by, hvor vi annet så på et flott eksemplar av giftbær, samt sibirstorkenebb, kattermynte og amerikablidnesle. Mølleløvehale ble funnet ved Tøyen og sammenliknet med legeløvehale fra Nakholmen”. Turen var også annonsert i Innlandet BF og Buskerud BF, og hadde med seg flere deltakere som kom ganske langveisfra. Det synes vi var veldig hyggelig.

Simen Hyll Hansen

Moseutstilling på Stuene i Ås

Søndag 17. oktober hadde vi utstilling på Stuene i Ås av ca. 30 ulike

mosearter (og noen lav). Dette var i forbindelse med et 'Ut på tur – aldri sur'-arrangement i Nordre Follo og Ås, der flere lag og foreninger hadde aktiviteter og utstillinger.

Det var natursti fra Hebekk i Ski til Stuene i Ås med spørsmål til barn og voksne. Barnas Turlag Nordre Follo og Ski Idrettsskole hadde aktiviteter underveis. På Stuene var det satt opp en lekehoppbakke, og bål var tent for grilling av pølser og steking av pinnebrød. Det var samtidig 'Geologiens dag' og 'Mosenes dag' med utstilling av hhv. mineraler, bergarter og moser. Norsk Geologisk

17
OKT
2021

Foto: Geir Arne Eyje

Foto: Geir Arne Eyje

Forening, Norsk Botanisk Forening og Naturvernforbundet i Nordre Follo bidro til utstillingene og med informasjonsmateriell om naturen vår. Arrangementet var et samarbeid mellom Ski IL Idrettsskolen, Barnas turlag Nordre Follo, Norsk Geologisk Forening, SKIMT hopp, Lokal Agenda 21-forumet i Nordre Follo, Østlandsavdelingen i Norsk Botanisk forening og Naturvernforbundet i Nordre Follo.

Geir Arne Eyje

Sommerens blomster-gleder 2021

Noen av medlemmene i ØLA deler i hvert høstnummer noen av sine blomstrende opplevelser fra sommeren som har vært. I år hang fortsatt koronapandemien over oss med mange restriksjoner, men opplevelser og nye funn har ikke vært noe dårligere av den grunn.

Marlene Palm, biolog, administrasjonsrådgiver i NBF, Oslo:

En årlig highlight om sommeren er lukten av tørr furu og sand. Jeg synes det er få ting som er bedre enn det fordi det minner meg om mange sommerferier ved Østersjøen. Jeg er generelt veldig glad i kystvegetasjonen. Et annet minne fra årets sommer er at jeg plutselig i en hage kom over en av mine favoritter: Sikori synes jeg er så nydelig å se på med de vakre blomstene og de grove, stive greinene, men jeg hadde ikke sett den i Norge før. Så det var

Marlene med høysekk på Ola Narr

Foto: Line Hørlyk

et gledelig gjensyn. Ellers så synes jeg slåttekurs i Nordmarka og på Ola Narr er hyggelige arrangementer i botanisk forening. Vil også gratulere ØLA med både 50-års jubileet og med 147 nye medlemmer hittil i år! Det er jo helt fantastisk! Det viser at dere gjør en veldig bra jobb.

Geir Arne Evje, biolog, tur- og dugnadsleder i ØLA, Langhus:

Det skal ikke mye til for å glede meg – hver ny art som viser seg hvert år blir hilst med gjensynsglede, som om det er en god venn, eller medskapning

Polarsildre *Saxifraga hyperborea*

som jeg gjerne kaller dem. Noen ganger går det mange år mellom hver gang jeg ser en art. Jeg hadde den store gleden å komme til Svalbard i sommer, og på Svalbard er det en del arter som ikke finnes, eller er svært sjeldne på fastlandet. Forrige gang jeg var på Svalbard, var i 2013 – så gjensynsgleden var stor når det hadde gått åtte siden forrige møte med mange av Svalbards planter. Mange av plantene der er små, og disse miniatyplantene som vokser under

Halvkulerubblom *Draba subcapitata*Auterubblom *Draba corymbosa*

Svalbards tøffe forhold, fascinerer meg. Her er tre arter jeg møtte i år, medskapninger som ga en stor glede å hilse på.

Nedskrevet av Line Hørlyk

Skriv artikler til Firbladet

Firbladet er medlemsbladet til Østlandsavdelingen i Norsk Botanisk Forening. Her kan alle medlemmer skrive korte, planterelaterte artikler, helst fra vårt distrikt, turreferat o.l., og sende inn bilder hvis det er noe du vil dele med de andre medlemmene våre. Det blir et mer levende blad hvis det er flere bidragsytere. Slik gjør du:

1. Skriv en artikkel og send den som en helt enkel brødtekst. Ikke lag noen som helst utforming; det ordner redaksjonen.
2. Legg ved bilde som eget vedlegg. (Det er lov å sende bare et fint bilde også, uten artikkel.)
3. Send til [firbladet\(at\)nbf-ostland.no](mailto:firbladet(at)nbf-ostland.no). Eventuelle beskjeder og kommentarer kan du skrive i e-posten.

Årets ØLA-kartlegger!

Vi trenger overfor myndigheter et anslag over hvor mye ØLAs medlemmer registrerer og samler per år. Derfor setter vi i gang en "selvangivelse", form av en konkurranse, for dem som vil være med. Send inn antall artsobs-funn (NB ikke arter, men enkeltfunn) og/eller belegg til offentlig herbarium fra feltåret 2021 du har produsert, til firbladet@nbf-ostland.no.

Frist: 15. februar 2022.

Vinneren i hver kategori (**Årets ØLA-artsobser** og **Årets ØLA-samler**) får et gavekort fra Natur og Fritid, og blir presentert i påfølgende Firblad. Vi håper dette også kan anspre til å "kvitte seg" med funn raskt, og ikke bygge opp et mangeårig etterslep. Det som blir liggende lenger, havner (sorry!) utafør konkurransen.

Presisering: Konkurransen gjelder funn du har registrert/belagt i egenskap av privatperson, eller som turleder i ØLA. Registreringer i embeds medfør (på oppdrag) regnes ikke med.

Dokumentasjon: Vi kommer til å forsøke på å ta stikkprøver. Har du derfor excel-filer over Artsobs-import eller leverte belegg, så legg det ved.

Mer skjoldbærer-diplomati

Amerikansk skjoldbærer *Scutellaria lateriflora*, som vi skrev om i Firbladet 1/21, ser ut til å foretrekke

å vokse foran ambassader her i hovedstaden! Vi trodde først at eneste funnsted i Oslo var foran den russiske ambassaden, men Georg Størmer gjorde oss oppmerksom på at den også vokser i forholdsvis store mengder foran Sør-Afrikas ambassade i Drammensveien. Lokaliteten er i gammel hage på vestsiden av Skarpsno-parken. Her ble det ca. år 1900 bygget to staselige hus for to av tidens

Amerikaneren med "skjoldene" på begeret, som har gitt slekta navnet.

velstående familier som var eiere av henholdsvis en tobakksfabrikk og en brennevinsfabrikk, derfor ble husene kalt "Øl og Dram" på folkemunne! Også på denne lokaliteten har planten eksistert i flere år, han samlet planten der første gang i 2002. Så dette er nok en stedfast plante der den først etablerer seg, uten at den nødvendigvis sprer seg så mye. Han forteller at plantene som vokser utenfor gjerdet blir slått ned av kommunen hvert år, men kommer alltid igjen – dette er forøvrig samme erfaring som jeg har med de plantene som har etablert seg i hagen min. Innenfor gjerdet står det massevis i et villniss. Men planten er ikke så lett å identifisere, for den står ikke oppført i Flora Europaea, man må lete på

nettet. Georg Størmer forteller videre at voksestedet i USA ikke er helt det samme som her, for der vokser den i «wetlands», ikke ulikt den norske arten *S. galericulata*. Derfor kan de plantene vi har funnet her være en annen (under-)art. Belegget han gav til Herbariet i Oslo er ved navn *S. altissima*, *altissima*, en mellom-europeisk art som vi finner i Flora Europaea. Her burde det være en leilighet til å studere denne arten enda nærmere, for å finne ut av dette. Georg Størmer har tidligere skrevet en lengre artikkel om denne planten i Blyttia 3/2007, side 209, som du kan lese på nettsiden til NBF, www.botaniskforening.no, der tidligere Blyttia ligger scannet. Som en liten kuriositet til slutt, så ble denne artikkelen skrevet på den dagen hans far, professor i botanikk Per Størmer, ville fylt 100 år! Han ble født 13. juni 1907, og var medlem i Norsk Botanisk Forening siden starten i 1935. Han gikk bort i 1991, 84 år gammel. Per Størmer ble dr.philos. i 1969. Han var professor i systematisk botanikk ved Universitetet i Oslo i perioden 1969–1977, og bestyrer av Botanisk museum i årene 1970–1974. Mest kjent var han for store innsamlinger av moser i Norge, men skrev også om norske karplanter, særlig gress.

Line Hørlyk

Foto: Line Hørlyk

Stua på Mikkelrud er omgitt av solblom alle kanter i Østlandets største solblom-eng.

I 2007 startet ØLA opp med blomstervandringer og slått på den gamle skogfinneplassen Mikkelrud i Nordre Mangen i Aurskog-Høland, og det var 15. gang vi var her i år. Botaniker Kristina Bjureke begynte å kartlegge solblom i området her i 1994, og oppdaget etter hvert at dette måtte være en av Østlandets største lokaliteter av denne utryddingstruede arten, som man bare finner i gamle næringsfattige slåttemarken eller naturbeitemarker, som også blir mer og mer sjeldne der de trues av gjengroing og endret arealbruk. I tillegg til solblom er det mange flere sjeldne arter også blant de 171

planteartene som er registrert. I tillegg kommer sopp, insekter; og dyr og fugler. I starten var det mye rydding i enga for å fjerne uønskede arter, som å nappe opp enorme mengder med einstape og smågran for eksempel. Så ble store frøgraner nærmest enga felt, slik at det ikke skulle spire så mye gran i enga. Tømmeret fra disse ble brukt til å sette i stand låven. Det har vært en lang reise med mye hardt arbeid for komme dit vi er i dag med denne fantastiske blomstringen. Mye å takke de aller siste eierne som bodde her før, Anne og Johan Haug, som aldri brukte penger på gjødsel og skjøtta enga på gamlemåten helt

til de gikk bort. Da plassen ble solgt i 2010, kunne den ikke kommet i bedre hender enn den har gjort nå. De nye eierne Anne Lise Torvund og Tore Ovlien har gjort en formidabel jobb med å sette i stand både bygninger og kulturlandskap og gjøre plassen levende igjen. Litt kort historikk hentet fra hjemmesiden til Mikkelrud www.mikkelsrud.no forteller at denne plassen har vært bosatt siden 1723, det er datoen for den første skriftlige kilden, når Johannes Mikkelrud bærer sin datter Berte til dåpen. Men det var først etter at Johan Larsen Savolainen kom til Mikkelrud i 1797 at det finnes dokumentert drift på gården. Han var av finneætt, og det var denne ætten som var på Mikkelrud fram til 2008. Etterslekten er meget stor, og registreringsarbeid pågår fortsatt. Det har også i ettertid vist seg at Tore Ovlien har aner tilbake til Savolainen! Så det var jo et fantastisk sammentreff som ny grunneier. Men plassen har også vist seg å være mye eldre enn dette, da det er funnet fangstmannsgraver fra førkristen tid ute i enga.

Akershus fylkeskommune har fredet Mikkelrud som en av de siste bevarte finneplassene i Akershus. Kulturlandskapet rundt er av nasjonal verdi og har egne skjøtselsplaner. ØLA hadde tre aktiviteter på Mikkelrud i 2021: Villblomstenes

dag (se side 22), blomstervandring og slått.

Blomstervandringen i enga

27.06.2021 hadde omtrent 20 deltakere. En gruppe på 14 stykker var med på selve vandringen som begynte kl. 11, men også en del lokale kom innom i løpet av formiddagen for å beskue blomsterfloret, ta en kopp kaffe og en blomsterprat på tunet, eller inne i stua. Noen kom syklende, men de fleste hadde en drøy times kjørevei fra hovedstadsområdet. Men reisevei er ganske ubetydelig når en så vakker blomstring venter. Solgule solblom har spredt seg fra enga til en større gruppe både foran stua og bak sauefjøsset, så det var gult av denne eksklusive arten nesten overalt. Så flott at disse brer seg utover. Også grov nattfiol ser ut til spre seg. Men de får litt hjelp av Anne Lise Torvund da, som går og napper opp litt mose rundt de nyetablerte bladrosettene og sørger for at de har litt luft rundt seg. Massevis av orkideene brudespore og flekkmarihånd blomstret nå, sammen med bakkesøte, flekkgriseøre, engsyre, ballblom, prestekrager, engtjæreblom, gjeldkarve, blåklokker og aurikkelsvever i en fargerik midtsommersymfoni man blir så lykkelig av! Ganske mange insekter som også er her, er sjeldne fordi de lever på sjeldne arter. Et mindre sjeldent insekt som heter knott,

hadde det mer travelt med å hilse på de besøkende enn å kose seg med blomstene. Men sånn er det noen ganger når det henger litt yr i lufta. Det var uansett en fantastisk dag i Østlandets største solblom-eng og fotolyset var upåklagelig når det var overskya. Og igjen må vi minne om at jo magrere jordsmonnet er jo større artsrikdom finner du. Akkurat som her.

Dagens turledere var Bjørn Håkon Smevold, som har skogfinne-aner, og Line Hørlyk.

På slåttedagen den 22.08.2021 var det sol og fint vær, en perfekt dag å svinge ljaen. Det var ikke det helt store oppmøtet denne gangen. Vi får skylda på at koronapandemien fortsatt er rundt oss. Men noen av de beste og mest erfarne slåttefolka var på plass og fikk slått et ganske stort område i skråningen der. Ikke så mye blomstring igjen nå, men massevis av fargerike sommerfugler

av mange slag som koste seg på blåknapp som fikk stå igjen. Det er viktig når man slår at man setter igjen noen av de sentblomstrende plantene så de siste insektene har noe å spise de siste høstmånedene. Grunneierne med familie og venner hjalp til med raking og bortkjøring av høyet ned fra enga. De hadde allerede satt opp to flotte hesjer i enga bak sauefjøsset før ØLA kom på slåttedagen. Bikuber var satt opp i løpet av sommeren, så her blir det eksklusiv solblom-honning etter hvert! «Det er to planter som kjennetegner en ekte finneplass», forteller Tore Ovlien, «det er rogn og det er humle». Han viser frem noen nye humle-stiklinger har fått fra en annen finneplass og plantet langs veggen til et av husene. Begge bruksnyttige planter, men

Slåttelederen med toraderslåtter til grøten

som også har en del magi i seg. Da det var lunsjtid, ringte Anne Lise i stabbursklokka og arbeidsfolkene kom ruslende ned på tunet for rømmegrøt og rød saft. Ekte slåttemat som i gamle dager. Jan Wesenberg spilte noen toner på ny torader på stabburstrappa, og det ble riktig så stemningsfullt. Line Hørlyk overrakte grunneierne Anne Lise Torvund og Tore Ovlien et bilde av Mikkelrud med ØLA jubileumslogo 50 år, som takk for at vi komme dit hvert år på blomstervandring og slått. Vi håper etter hvert å kunne gi dem et album med mange flere bilder fra de arrangementene vi hatt der gjennom

ØLAs leder overrekker vertskapet bilde av Mikkelrud med ØLAs jubileumslogo

Ingen finneplass uten humle

Gammeldags hesjing av høyet

årene. Også noen blomsterskilt med plantenavn som kan settes ut i enga ved de forskjellige artene for å gjøre det enklere for besøkende å kjenne igjen plantene. Rundt 12 personer var til stede denne dagen, hvorav fire med ljà, og det var Jan Wesenberg som var tur- og dugnadsleder.

Alle foto: Jan Wesenberg

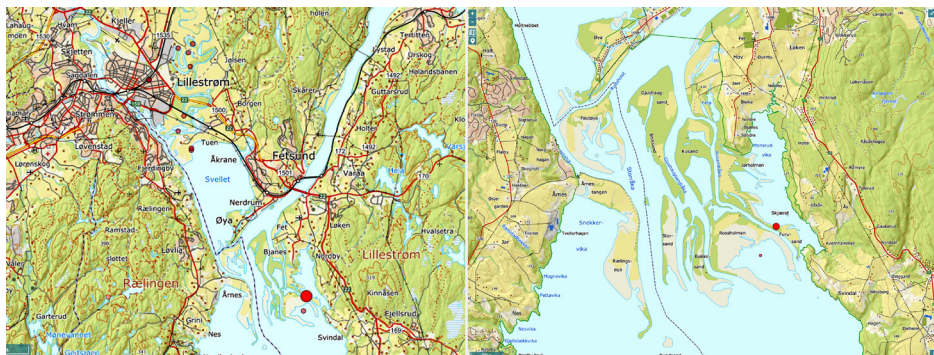
Snau myrflatbelg *Lathyrus palustris* subsp. *palustris* er den sørlige underarten av myrflatbelg, og sterkt truet (EN) på den nasjonale rødlista. Vi har den nesten bare rundt Oslofjorden, fra Nedre Romerike til Hvaler. Antall aktuelle lokaliteter kan antakelig telles på sånn grovt regna to hender. På 1800-tallet fantes den også i ytre Vestfold og i Mjøstraktene. I tillegg til Oslofjordsområdet er det ett funn i Nord-Trøndelag (Olav Gjærevoll, 1956) og en relativt nyoppdaget lokalitet i Homborsund (Asbjørn Lie, 2017).

I ØLAs område har vi en liten håndfull lokaliteter på Nedre Romerike pluss én ved Sems vann

i Asker (omtalt av Svein Olav Drangeid i Firladet 2020-2) og én ved Breivoll ved Bunnefjorden i Ås (som Anders Often i år rapporterte hadde et godt år).

På Nedre Romerike sitter nesten alle prikkene langs Leiras nedre løp fra Stilla og Brauterstilla naturreservat i nord til Tuentangen i sør. De nyere funnene (på 2000-tallet) er gjort av Kjell Magne Olsen i BioFokus. Disse blir neppe besøkt spesielt ofte, og trenger sårt å bli floravoktet.

Én Romeriks-prikk på Artskart ligger litt for seg selv, i Fetsund-deltaet, dvs. ei mil sør for de andre: på Rossholmen, funnet av Johannes

Til venstre: Artskart-prikkene for myrflatbelg på Nedre Romerike. Et par av prikkene i Lillestrømklynga (blant annet den midt i sentrum) er gamle og unøyaktige. Den store prikken er Leiv Krumsviks nyfunn. Til høyre: detalj fra Fetsund-deltaet. Den gamle prikken fra Rossholmen har havnet i vannet, men det er like greit, for vi vet jo ikke hvor den var. Den nye prikken er på Jørholmen/Furusand, rett på den andre sida av Rossholmråka, som er det østligste Glomma-løpet i deltaet. Rossholmen er utilgjengelig uten båt.

Dyring i 1892. Her har planta altså ikke vært funnet siste 129 år.

Derfor var det takhoppende og øyeutsperrende og krigsdansende å se at Rune Krumsvik 2. juli i år postet en rekke bilder på ØLAs Facebook-gruppe, fra en tur han og faren, Leiv Krumsvik, hadde hatt til Furusands fugletårn på Bjanes i Fet, og der et av bildene var myrflatbelg. Leiv Krumsvik er en botanisk ringrev fra NBF-Rogalandsavdelingen, så det var i og for seg ikke så rart at han på en østlandstur måtte dumpe over noe sjeldent. Rune Krumsvik fant forøvrig moskusurt *Adoxa moschatellina* ny for Fetsund-deltaet tidligere i år (se turreferatene lengre fram i dette bladet).

To dager seinere, 4. juli, var undertegnede på plass, og Krumsvikenes lokalitetsbeskrivelse var så god at jeg fant planta. Jeg så ca. 30 skudd innafor ca. 10 x 10 meter, noe som er et såpass lite areal at det er sammenliknbart med GPS-unøyaktigheten.

Snau myrflatbelg er ei vakker plante. Den er i og for seg ikke helt ulik knollerteknapp, men med den vesentlige forskjellen at den har klengetråd i stedet for erteknappenes korte brodd i enden av bladet. Blomstene skifter på *Lathyrus*-vis farge, men mens de hos knollerteknapp starter på rosa og blir blågrønne, starter de hos myrflatbelgen i en ganske tydelig gulfarge, og går så via rosa mot

blågrønt. Planta hekter seg fast i sumpplanter, og på denne lokaliteten var det først og fremst fredløs, mjølkerot, hanekam, nyseryllik og myrrapp. Ellers i området var det temmelig store mengder myrstjerneblom. Myrflåttel-skuddene er faktisk ganske lett å få øye på mellom de andre

Skuddene av snau myrflåttel er egentlig ganske iøynefallende, der de står oppreist mellom sumpplanter (her vanlig fredløs) og holder seg fast med klengetrådene.

sumplantene, for de er lange og opprette og med bladene ut til to sider, mens finnene står opp.

Den nye lokaliteten kan godt være bare et par hundre meter fra Dyrings 129 år gamle lokalitet – eller mer. Rossholmen er stor, den er utilgjengelig uten båt, og deler av den brukes i dag som kubeite. Det brukes en pram til å frakte kuene over råka.

Flere oppgaver avtegner seg nå: den nye lokaliteten må floravoktes. En må forsøke å inventere Rossholmen,

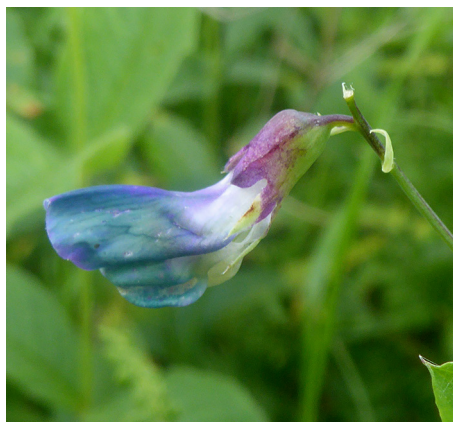

Blomstene til snau myrflatbelg starter som gule og blir så rosa – og til slutt bleikblå med litt grønnskjær.

kanskje fins arten fortsatt der ute?
Området rundt lokalitetene langs Leira bør også gås opp, og disse trenger også å floravoktes.

Den nordlige underarten, håret myrflatbelg subsp. *pilosus*, er noe vanligere, og rødlistekategorien er ”bare” sårbar (VU). Hovedutbredelsen i Norge er i Øst-Finnmark, mens den sørligste lokaliteten er i Salten. Iflg. Elven i Lids flora (2005) er variasjonen i arten ennå ikke godt nok utgreidd, og den taksonomiske tilhørigheten til Finnmarks-populasjonene er noe

usikker. Ønsker man å søke opp myrflatbelg på Artskart, må man søke på arten, ikke underartene, og huke av for ”inkluder underliggende taksa”, for flere av funnene er lagt inn på artsnivå og dermed usynlige om en søker på underart.

Vierroser og verdens vakreste mygg

Line Hørlykke

Foto: Line Hørlykke

Flere av dere har sikkert lagt merke til disse vakre «rosene» som dannes i enkelte vierkjerr utpå sensommeren. Bildene er av ullvier, men også på andre vierarter, som for eksempel på selje, sølvvier og svartvier, kan man finne disse formasjonene. Blomsten i *Salix*-slekta er jo som vi vet en rakle, som vi i tidlig stadium populært kaller «gåsunger» om våren. Så dette rose-fenomenet som vi gjerne kaller vierroser, er det altså ikke planten som lager selv, de forårsakes i stedet av en bitte liten gallmygg.

Entomolog Hallvard Elven kan fortelle at disse gallmyggene er

i slekten *Rabdophaga*, og denne slekten er spesialister på *Salix*. De danner mange ulike gallere i stenglene eller skuddene, og flere arter danner slike vierroser. Den vanligste og mest polyfage av «rosedannerne» er *Rabdophaga rosaria*, og det er trolig den han tidligere har funnet på svartvier. Samtidig finnes det flere andre arter av gallmygg som ikke danner egne gallere, men i stedet lever som inkviliner i gallene til *R. rosaria*. En inkvilin er en art som bor i huset til en annen art. I dette tilfellet er det visse gallmyggarter som ikke gidder å lage egne gallere, men som i stedet flytter inn i gallene til andre mygg.

Vierroser på ullvïer fra Vinstra

Selve verten i vierrosa bor i et sentralt kammer midt i rosa, mens inkvilinene lever innimellom bladene utenfor det sentrale kammeret. Og det er selvsagt de unge stadiene som lever i gallen. Larvene utvikler seg i gallen, forpupper seg der enten på høsten eller den påfølgende våren, og klekker og flyr ut på våren/forsommeren på jakt etter nye skudd å legge egg på. Dette fikk jeg oppkart en dag i Losby hvor jeg tilfeldig møtte Hallvard inne i et seljekratt. Hallvard var på jakt etter vierrosene til *R. rosaria* på selje, men primært for å finne *R. strobilina*, som er inkvilin hos rosaria. Fra disse har han i ettertid klekket fram både en vert og en inkvilin.

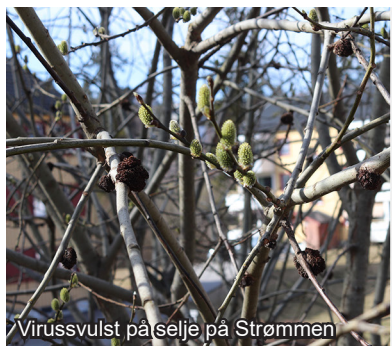
Slektene har jo drevet og hoppet litt hit og dit som de fleste slekter, og *R. rosaria* har vært innom *Dasineura*, som er en annen meget stor gallmyggslekt. Nå er de to ulike slekter. *Dasineura* går på en lang rekke planter, mens *Rabdophaga* med

Kanskje verdens vakreste gallmygg

et par unntak holder seg til *Salix*. Hallvard har funnet vierroser selv på sølvvïer på Venabygd ikke så langt fra Vinstra der bildene til teksten er tatt. Fra dem klekket han den foreløpig vakreste gallmyggen han har sett. Det er en *Rabdophaga*, men noe usikkert hvilken art, bortsett fra at det IKKE er *R. rosaria*.

På selje kan man også av og se noen runde utvekster, som på avstand kan minne litt om et tre pynta med julekuler når det ikke har kommet blader enda. Disse klumpene er en type virusvulst som er ganske vanlig på selje. De er ofte også fulle av gallmidd, og man trodde tidligere det var midden som forårsaket utveksten, men man mener nå at viruset er galledanneren og at middene er inkviliner. Og midd er ikke insekter, men små edderkoppdyr, for å klare opp i det. Naturen har nokså kompliserte samspill.

Virussvulst på selje på Strømmen

Foto: Line Hørlyk

De hårete gallene som man kan se på roser er derimot vepsegaller av gallvepsen *Diplolepis rosae*. Disse kan du lese mer om her: <https://www.artsdatabanken.no/taxon/Diplolepis%20rosae/132672>.

Vepsegalle på kjøtttype på Losby i Lørenskog

Foto: Line Hørlyk

KONTAKT OSS

Du finner oss oftest i WWW (Wood Wild Web)

men du finner også på hjemmesiden vår:

www.nbf.ostland.no

og på Facebook: Norsk Botanisk Forening - Østlandsavdelingen

Eller du er velkommen til å kontakte oss

også på:

[post\(at\)nbf-ostland.no](mailto:post@nbf-ostland.no)

[styret\(at\)nbf-ostland.no](mailto:styret@nbf-ostland.no)

[firbladet\(at\)nbf-ostland.no](mailto:firbladet@nbf-ostland.no)

Alle foto: Geir Arne Evje

Kjennetegn

Bakkeklover har kremhvite blomster i tette, runde til avlange hoder. Kjølens på blomstene er svært kort i forhold til fanen og vingene, og fanen er smal slik at hele hodet får et piggete utseende. De trekoblede bladene er fint sagtannet, snaue på oversiden, silkehåret på undersiden. Planten blir godt og vel 40 cm høy på en opprett, stiv stengel. Den kan i farten ligne på hvitklover, men hvitklover har krypende stengel der blomsterhodene sitter på lange skaft rett fra den krypende stengelen. Småbladene i 'trekloveret' er lengre og langt smalere hos bakkeklover enn hos hvitklover.

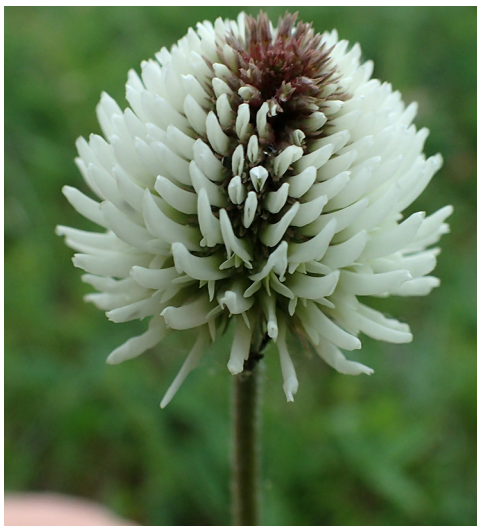
Økologi

Bakkeklover tilhører det vi kaller et varmekjært, sørøstlig floraelement i Europa, der forekomsten i Oslo er en nordvestlig utpost. Arten er kalkkrevende. På Hovedøya vokser den på tørr eng og bakke.

Utbredelse

Hovedøya i Oslo er eneste kjente, naturlige voksested for bakkeklover i Norge. Bakkeklover vokser også ved Eidanger jernbanestasjon i Porsgrunn, men er der kommet inn like etter 2. verdenskrig – antagelig som tysk krigsspredd. I 2003 ble den funnet på en flisfylling ved Tofte fabrikk i Hurum. Nærmeste forekomsten utenfor Norge ligger i Västergötland. Den globale utbredelsen er

hovedsakelig europeisk, med en østlig-sørøstlig tendens. Arten finnes også så vidt inn i asiatiske Russland.

Status

Bakkekløver er en sjeldenhet i Norge som de færreste kjenner, og den er fylkesblomst for Oslo. Arten er fredet og rødlistet som sårbar (VU) – bestanden på Hovedøya er ikke stor. Arten er i tilbakegang i Europa, forårsaket av gjengroing, eutrofiering og endringer i driftsformene i jordbruket, noe som gjelder for mange planter i tradisjonelle beite- og slåttemark.

Systematikk

Bakkekløver er en av ca. 300 arter i kløverslekten *Trifolium* som

er en slekt i erteblomstfamilien Fabaceae. Bakkekløver ble beskrevet vitenskapelig i 1753 av Carl von Linné (1707–1778), svensk naturforsker – ‘den moderne taksonomiens far’.

Kløverslekten har ni naturlige forekommende arter i Norge. I tillegg er mange arter innført, med alsikekløver som en vanlig plante – de øvrige mer tilfeldig og sjeldne. *Trifolium* er en stor slekt som er representert i hele verden, men finnes i Australia bare som fremmede arter. Størst artsrikdom er i tempererte områder på den nordlige halvkule.

Etymologi

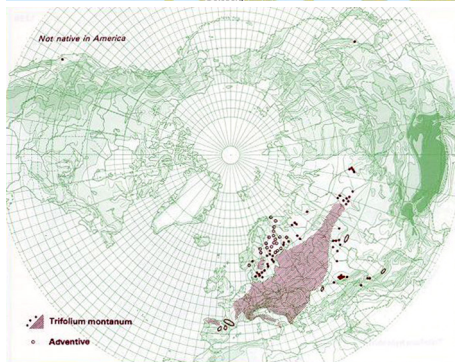
Det norske navnet ‘bakkekløver’ er

Kilde: Artsdatabanken 2021

Kilde Hultén & Fries 1986

en litterær konstruksjon. Planten er så sjelden i Norge at den ikke har noe tradisjonsnavn, så da har man rett og slett oversatt det svenske 'backkløver', for i deler av Sør-Sverige har arten en stor utbredelse. Slektsnavnet *Trifolium* kommer av latin 'tres' eller 'tris'= tre og 'folium'=blad, et navn som refererer til de trekoblede bladene. Navnet '*Trifolium*' ble brukt om kløver av Cato (234 f. Kr–149 f. Kr.), romersk offiser, statsmann og forfatter.

Firbladets *Rubus*

Firbladets *Rubus* handler om vitenskapelige navn, nærmere bestemt hva de betyr. Vi stønt-oversetter i hvert nummer tre plantenavn, og spør leserne hva det kan være for noe. Send inn løsning til firbladet@nbf-ostland.no. Vi trekker i neste nummer ut en vinner av et glass moltesyltetøy! Her er denne gangens oppgave:

Tre karsporeplanter

1. Overvitrende hestetagl
2. Nakenfruktet eikebregne
3. Blærebregne på fjellet

Oppgaven i nr. 2021-1:

Tre fjellplanter

1. Liten frosk på isen: *Ranunculus glacialis*, issoleie
2. Steinbryter i elven: *Saxifraga rivularis*, bekkesildre
3. Liten drueklase i nord: *Botrychium boreale*, fjellmarinøkkel

Vinneren er **Ellen Zakariassen** på Ås. Gratulerer!

Vinterbotanikk

Sløkestandere i lav motsol ser ut som snøballer som svever i lufta etter siste natts snøfall og frost. Små underverker i naturen om man tar tid til å se dem. Og de varer ganske kort. Fra et jorde på Kurland i Lørenskog. Under til venstre: detalj.

Alle foto: Line Hørtyk

Rofskudd fra selje pynta med små snødotter.
Fra Losby

FIRBLADETS BOTANISKE

Idé: Line Ø Hørlyk, realisering: Per Madsen

NØTT

Vinterbotanikk er også vakkert. Her ser vi standere/kvister etter helt vanlige planter du kan se i veikanten på Østlandet.

Vi spør etter det norske navnet. Start med bilde nr. 1 og fortsett rundt i blomsterdigrammet uten mellomrom til nr. 6. Bokstavene i de **uthevede** feltene danner løsningsordet. Løsningen kommer i Firbladet 2022-1.

START

Løsningen på
botanisk nøtt
2021-1

A	E	L	A	H	E	V	Ø	L
K								T
E								R
L	Foto: Per Madsen	Foto: Eli Fremstad						U
E								E
I								M
S	Foto: Geir A. Ege	Foto: Geir A. Ege						L
V								U
A								B
L	Foto: Egil Michaelsen	Foto: Geir A. Ege						S
E								I
U								R
R								E
T	M	A	L	U	R	T	B	B

K
A
M
I
L
L
E

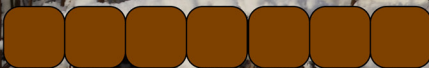

Foto: Egil Michaelsen

											
											
		Foto: Line Hørlyk	Foto: Line Hørlyk								
											
		Foto: Line Hørlyk	Foto: Line Hørlyk								
											
		Foto: Line Hørlyk	Foto: Line Hørlyk								

Alle plantenavn er hentet fra
Gyldendals store Nordiske Flora, 2018 utg.

LØSNINGSORD

posten

NORGE P.P. PORTO BETALT

Returadresse: NBF-ØLA, Botanisk museum, NHM, Postboks 1172 Blindern, 0318 Oslo

-OTOF | CELLE- soppene | ånding

Vanligvis kaller vi baksida i hvert nummer av Firbladet for "Foto-Syntese". Men botanikken har et slags eks-kolonimakt-forhold til mykologien – sopp ble en gang regnet til planteriket, og derfor har vi en antydning av hevd på soppene også. Soppene er noen underlige skapninger. De ser ut som de vokser og står stille på en plantete måte, men egentlig er de mye nærmere i slekt med dyr enn med planter, så mye at biologer på fleip kaller dem "vrengete dyr". De produserer ikke organisk stoff selv, slik plantene gjør det, men forbrenner det plantene har produsert, slik vi dyr gjør det. Det "vrengete" kommer inn i bildet ved at vi putter maten inn i oss (i tarmkanalen), mens soppene vokser i maten sin. Og det at vi og soppene ikke har fotosyntese, men bare den motsatte prosessen, celleånding, gjør at vi kan kalle oss og soppene for "speilvendte planter". Vi har den speilvendte rollen i naturen – som konsumenter, nedbrytere eller symbionter med plantene, mens plantene er produsentene. Men egentlig var alt dette bare for å få vist fram dette fantastisk rikt, fruktifiserende individet av rød fluesopp, som Bjørn H. Smevold har fotografert på Sand ved Jessheim. Og som nesten blir borte i denne teksten. Og siden rødt er en julete farge, passer det til å ønske våre lesere god jul og godt nytt år!

